

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземних мов
Кафедра перекладу та слов'янської філології**

**Переклад інструкцій до побутових приладів з
англійської на українську мову**

Кваліфікаційна робота студента групи
АПМ—24
ступінь вищої освіти магістр
спеціальності 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша —
англійська
Верещагіна Артема Володимировича
Керівник: доктор філологічних наук,
професор кафедри перекладу та
слов'янської філології
Кудрявцева Н. С.

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Верещагін Артем Володимирович, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело. З чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

АНОТАЦІЯ

(Верещагін Артем Володимирович) «Переклад інструкцій до побутових приладів з англійської на українську мову». Дипломна робота освітнього рівня – магістр, на правах рукопису. Спеціальність – 035 Філологія (англійська мова і література). – (Кривий Ріг), 2025.

Магістерська робота присвячена дослідженню лінгвостилістичних та перекладознавчих особливостей технічних інструкцій до побутових приладів та аналізу специфіки їх перекладу з англійської на українську мову. У теоретичному розділі окреслено загальні риси технічної документації, визначено її комунікативні характеристики, типологію технічних документів та особливості стилю технічного перекладу. Розглянуто структуру англійських інструкцій, лексико-граматичні параметри технічних текстів, а також вплив культурно зумовлених чинників на побудову та сприйняття інструкцій. Особливу увагу приділено міжнародним вимогам і стандартам щодо оформлення технічних інструкцій.

У практичному розділі здійснено детальний аналіз перекладу інструкцій до побутових приладів з англійської на українську мову. Визначено основні стратегії та прийоми технічного перекладу, зокрема трансформації, спрямовані на усунення структурних, термінологічних та культурних розбіжностей між мовами. Проаналізовано спосіб передавання ключових термінів, інструктивних формул, попереджень та експлуатаційних вимог; встановлено типові проблеми та ефективні шляхи їх вирішення з позицій сучасної перекладознавчої практики.

Результатом проведеного дослідження стало з'ясування закономірностей перекладу технічних інструкцій, окреслення оптимальних методів адаптації англомовного тексту під потреби української цільової аудиторії та формулювання рекомендацій щодо підвищення якості перекладу технічних документів цього типу.

Ключові слова: технічний текст, технічна інструкція, технічний переклад, побутові прилади, термінологія, перекладацькі трансформації.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОСТИЛІТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	8
1.1. Загальні лінгвістичні характеристики технічної документації.....	8
1.2. Типові технічні документи.....	11
1.3. Технічний переклад: стиль, мета і роль перекладача.....	18
1.4. Теорія в технічному перекладі.....	21
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ ІНСТРУКЦІЇ ЯК РІЗНОВИД ТЕХНІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	24
2.1. Структура англomовних інструкцій до побутових приладів.....	24
2.2. Лексико—граматичні особливості технічних інструкцій.....	35
2.3. Культурно обумовлені риси інструкцій	40
2.4. Вимоги до складання інструкцій за міжнародними стандартами.....	44
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД ІНСТРУКЦІЙ ДО ПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.....	48
3.1. Стратегії та принципи перекладу технічних текстів	48
3.2. Фонові знання та очікування цільової аудиторії.....	54
3.3. Аналіз перекладу англomовних інструкцій до побутових приладів українською мовою.....	59
3.4. Рекомендації щодо оптимізації перекладу інструкцій.....	62
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	68

ВСТУП

У сучасному світі, де побутова техніка відіграє важливу роль у повсякденному житті людини, інструкції до побутових приладів стають необхідним засобом комунікації між виробником і користувачем. Їхнє завдання полягає не лише в передачі технічної інформації, а й у забезпеченні безпеки, ефективності та правильності експлуатації технічних приладів. З огляду на це, тексти інструкцій мають відповідати низці вимог — функціональній точності, лаконічності, однозначності та зрозумілості.

Інструкції до побутових приладів є невід'ємною частиною сучасної технічної комунікації, що забезпечує ефективне та безпечне використання техніки в повсякденному житті. Розвиток побутових технологій і зростання виробництва складних електронних пристроїв призвели до необхідності створення зрозумілих, функціонально точних і адаптованих для користувача інструкцій. Саме тому переклад таких текстів стає важливим інструментом доступу до інформації та користування технікою, а також чинником міжкультурної інтеграції. З огляду на це, науковці та фахівці з перекладу приділяють дедалі більше уваги аналізу мовних, стилістичних і структурних особливостей інструктивних текстів та вдосконаленню стратегій їх перекладу.

Серед науковців, які досліджують інструкції до побутових приладів та особливості їх перекладу, можна виділити Н. Дячук [7], І. Білюк [29], В. Бублик [2], Є. Дороніну [6], Г. Матковську, А. Гудманяна, Н. Кудрявцеву [27], Х. Чайковську [17], які досліджують як теоретичні основи технічного перекладу, так і практичні аспекти відтворення синтаксичних, лексичних та культурно зумовлених особливостей інструктивного тексту. Вивченням термінологічних та граматичних аспектів займались також К. Белява [1], О. Петренко [23], які акцентують на специфіці перекладу науково—технічних термінів та труднощах їх передачі українською мовою.

Актуальність теми нашого дослідження зумовлена зростанням потреби у якісному перекладі технічних інструкцій з англійської мови на українську,

зокрема в умовах імпорту побутової техніки на український ринок. Неправильне розуміння інструкції користувачем через неякісний переклад може призвести до помилок в експлуатації, порушення гарантійних умов або навіть створення небезпечних ситуацій. Саме тому питання аналізу структури, мовностилістичних особливостей та перекладацьких стратегій, застосованих у текстах інструкцій, набуває особливої практичної значущості.

Крім того, з огляду на зростання темпів автоматизації перекладу, дедалі частіше перекладачі звертаються до машинних систем, зокрема до сервісу DeepL, та до перекладів інструкцій, що вже існують для того аби проаналізувати й виявити можливі неточності передачі змісту попереднім перекладачем. Це створює необхідність дослідження не лише лінгвістичних характеристик інструкцій, а й ефективності застосування програмного забезпечення у процесі їх перекладу.

Метою дослідження є з'ясування структурних, мовностилістичних та перекладацьких особливостей текстів англomовних інструкцій до побутових приладів та дослідженні стратегій їх перекладу українською мовою з урахуванням жанрових норм, культурної адаптації та застосування сучасних цифрових інструментів.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- 1) визначити структурні особливості текстів інструкцій до побутових приладів;
- 2) схарактеризувати мовностилістичні та синтаксичні особливості англomовних інструкцій;
- 3) проаналізувати культурно обумовлені елементи інструкцій та стратегії їх локалізації;
- 4) дослідити застосування програмного забезпечення DeepL у процесі перекладу інструкцій;
- 5) порівняти результати автоматичного та офіційного перекладу інструкцій і виявити основні аспекти, що потребують постредагування;
- 6) надати рекомендації щодо підвищення якості перекладу технічних інструкцій на основі отриманих результатів.

Об’єктом дослідження є англомовні інструкції до побутових приладів.

Предметом дослідження є мовностилістичні, синтаксичні, структурні й культурно марковані особливості англомовних інструкцій, а також стратегії їх відтворення українською мовою.

Матеріалом дослідження є автентичні англомовні інструкції, зокрема від компаній Bosch, Kenwood, Beko, Hotpoint Ariston, а також переклади цих текстів, виконані українською мовою.

Методи дослідження: описовий метод, лінгвостилістичний аналіз, порівняльно—перекладознавчий аналіз.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання результатів дослідження для кращого розуміння і вдосконалення структурних, лексичних та стилістичних особливостей текстів інструкцій, перекладу технічної документації, у навчальному процесі підготовки перекладачів, а також у створенні рекомендацій для підвищення якості автоматичного перекладу інструктивних текстів.

Результати **апробації**. Основні положення та результати дослідження були представлені у науковій доповіді «Стратегії перекладу технічних текстів», опублікованій в збірнику «III Науково—практичної конференції та творчої лабораторії для студентів, учнів та вчителів» [10]. Публікація висвітлює ключові стратегії перекладу технічних текстів, а також труднощі, пов’язані з їх перекладом. Також результати дослідження було представлено в рамках академічної мобільності: у вигляді наукової доповіді на літній школі «Greifswald Summer 2025», проведеної Університетом Грайфсвальда з 01 по 30 серпня 2025 року.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них і загальних висновків. Кількість джерел у списку використаної літератури — 43. Загальний обсяг роботи — 71 сторінка.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОСТИЛІТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

1.1. Загальні лінгвістичні характеристики технічної документації

Технічна документація характеризується високим рівнем стандартизації та уніфікації. Це означає, що тексти будуються за чіткими структурними моделями, автори уникають двозначностей і такі тексти містять усталену термінологію. Завдяки цьому користувач може легко орієнтуватися в матеріалі, а виробники — гарантувати усталену форму подання інформації незалежно від типу приладу чи сфери застосування. Важливу роль відіграє логічна послідовність викладу: від загальних відомостей до конкретних інструкцій і попереджень.

По—друге, особливістю технічної документації є її прагнення до максимальної точності та об'єктивності. У ній відсутні емоційно забарвлені вислови або авторська оцінка; натомість використовуються лаконічні речення, чіткі формулювання, числові дані та спеціалізовані терміни. Цей стиль забезпечує однозначність інтерпретації й підвищує надійність практичного використання документа. Водночас важливим є застосування графічних матеріалів (схем, таблиць, рисунків), які доповнюють текст і сприяють швидкому сприйняттю інформації.

По—третє, технічна документація виконує не лише інформативну, а й нормативно—регулятивну функцію. Вона спрямована на формування певного алгоритму дій користувача, який повинен суворо дотримуватися вказівок задля безпеки та ефективності експлуатації виробу. У цьому аспекті технічний текст стає засобом комунікації між виробником і споживачем, забезпечуючи передачу знань і водночас регламентуючи поведінку. Таким чином, характеристиками є не тільки структурна чіткість і термінологічна точність, а й здатність визначати правила взаємодії людини з технічним об'єктом.

За визначенням В. Карабана [4, с. 100—107; 42, с. 58—64], інструкція з експлуатації — це нормативний документ науково—технічного функціонального стилю, що визначає правила користування пристроєм, апаратом або системою. Вона призначена для поінформування користувача про всі необхідні дії при встановленні, підключенні та використанні приладу, а також для забезпечення безпеки та правильності його експлуатації. Такі тексти містять точні й об'єктивні відомості спеціалізованої галузі, сприяють зрозумілому та послідовному засвоєнню інформації користувачем [42, с. 58—64; 32, с. 100—107]. Іншими словами, інструкція слугує для повідомлення конкретних фактів про конструкцію та функціонування виробу, закріплення знань про його експлуатацію, а також забезпечення користувача необхідною практичною інформацією [10, с. 100—107; 10, с. 58—64].

Інструкція належить до науково—технічного стилю мовлення. Основні ознаки цього стилю нейтральність, точність, лаконічність, відсутність емоційності викладу, стійкість мовних форм, притаманні інструкціям [11, с. 129—136; 42, с. 58—64]. Тексти інструкцій відзначаються чіткістю і формальною об'єктивністю, відсутністю експресивних засобів або метафор, використанням спеціальної термінології та усталених виразів, а також стандартизованою синтаксичною структурою (часто простими реченнями або безособовими конструкціями) [11, с. 129—136].

З погляду актів мовлення інструкція є поєднанням інформаційно—асертивного та апелятивного змісту — вона повідомляє факти й одночасно спонукає до дії або нагадує про правила безпеки [47, с. 779—783]. При цьому англomовні інструкції традиційно адресовані користувачеві (you), що робить їх більш експліцитними, ніж звичайні українські тексти науково—технічного стилю [32, с. 137—144; 47, с. 779—783].

Інструкції мають чітку композиційну структуру з усталеними інформаційними блоками. Зазвичай вони містять вступ (загальні відомості про призначення виробу, правила безпеки, гарантійні умови тощо), розділи з описом монтажу чи встановлення пристрою, основний розділ з поетапними вказівками

щодо експлуатації (підготовка до роботи, налаштування, щоденне використання), розділ про обслуговування та усунення несправностей (технічне обслуговування, можливі помилки й способи їх виправлення), а також технічні характеристики та умовні позначення [11, с. 61—64; 32, с. 107—111]. Наприклад, у типовій інструкції до телевізора виділяють такі частини: вступ, рекомендації з експлуатації, розділи про встановлення та підключення додаткових пристроїв, опис основних операцій, усунення несправностей і перелік технічних характеристик [26, с. 107—111]. Крім того, інструкції часто супроводжуються схемами, малюнками, таблицями та умовними знаками для наочності й спрощення сприйняття інформації [42, с. 61—64; 32, с. 107—111].

Тексти інструкцій насичені професійною лексикою: у них домінують точні технічні терміни та стійкі спеціальні вирази. Терміни становлять найінформативнішу частину тексту, що відрізняє технічний стиль від загальноукраїнського слововживання [9, с. 57—64; 42, с. 67—69]. З огляду на граматику, інструкції часто використовують дійсні наказові конструкції («З'єднайте...», «Вставте...») чи безособові форми («Не використовувати...», «Забороняється...») для означення послідовності дій і застережень. При цьому лексика інструкцій зазвичай нейтральна (слова використовуються в прямому значенні) і стандартизована, з обмеженим набором синонімів, що підкреслює їхню формальну ясність і однозначність [32, с. 129—136; 9, с. 57—64]. Наприклад, у перекладеній інструкції чіткість забезпечують нейтральні дієслова та терміни («підключити», «натиснути», «режим» тощо) без переносного вжитку, а інформація подається лаконічно й логічно.

Переклад інструкцій з англійської на українську ускладнюється низкою чинників. По—перше, стилістичні відмінності: англійські тексти часто звернені до другої особи, тоді як у традиційному українському технічному стилі переважно використовуються безособові конструкції або формулювання третьої особи [32, с. 137—144; 47, с. 779—783]. Це вимагає адаптації: перекладачі змушені змінювати структуру речень, щоб передати ті ж настанови іншими засобами (наприклад, замінювати українське «Ви повинні...» на безособові або

конструкції з інфінітивом). По—друге, суттєва проблема — велика кількість спеціальних термінів і аббревіатур, для яких іноді не існує точних відповідників. Зв'язок іншомовних і українських термінів часто потребує консультування з фахівцями та пошуку в термінологічних словниках, при цьому доводиться вдаватися до різних трансформацій (калькування, описового перекладу тощо) [9, с. 64—72; 42, с. 67—74]. Наприклад, у перекладі зустрічаються складності з відтворенням аббревіатур (LED», RPM), умовних позначень та власних назв деталей; перекладач іноді пише їх як українські варіанти або подає у вигляді опису. Також відмінності граматики (наприклад, порядок слів, використання артиклів в англійській) можуть спричиняти лексико—граматичні та прагматичні помилки при передачі тексту інструкції українською мовою [32, с. 137—144; 42, с. 67—74].

1.2. Типові технічні документи

За результатами проведених досліджень [2], було визначено декілька типів технічних документів і перекладацьких рішень, які можуть бути застосовані для їх іншомовного відтворення. Для визначення стратегії для перекладу технічних текстів, необхідно зазначити, що загального визначення технічного тексту не існує. Як подає Дж. Бірне, характеристики технічного тексту за якими ми можемо визначити його приналежність, можуть бути характерні й для інших стилів. Також у роботі Дж. Бірне технічні тексти поділяються на: інструкції, керівництва з експлуатації, проекти, статті, технічні умови, доповіді [27].

Науково—технічний переклад є спеціалізованою галуззю перекладацької діяльності, що зосереджується на передачі наукової та технічної інформації з однієї мови на іншу [2, с. 10]. Цей вид перекладу вимагає від перекладача не лише досконалого володіння мовами, але й глибокого розуміння специфіки відповідної галузі знань.

Технічні інструкції часто містять велику кількість спеціалізованих термінів, використовуючи які автор має на меті передати складні терміни

широкому колу користувачів; приклади таких випадків можна знайти в інструкції, яку наведено нижче [2, с. 11].

Особливу увагу слід приділяти використанню спонукальних речень, адаптації одиниць виміру та уникненню надмірно складної термінології, що може ускладнити розуміння. Важливу роль відіграють візуальні елементи, такі як графіки, схеми та таблиці, які значно полегшують сприйняття інформації [4, с. 15].

Як зазначає О. Балонєва у своїй статті «Особливості перекладу англійської науково—технічної термінології» [1], терміни — це системні, точні, нейтральні, беземоційні мовні одиниці, що передають професійні поняття, тобто це професіоналізми. Для того, щоб розуміти технічний або науковий текст, необхідно володіти його термінологією. Ще одне поняття, яке вводить автор статті, це міра термінологічності, яка залежить від того, наскільки багато розрізнених значень у конкретній термінологічній одиниці. Відповідно, так можна визначити наскільки конкретна одиниця є терміном.

Праця Р. Якобсона, яка має допомогти в ідентифікації технічного тексту і подальшому його перекладі. Р. Якобсон виділяє три типи перекладу: внутрішньомовний, міжмовний та інтерсеміотичний. Основною проблемою Р. Якобсон вважає відсутність повної еквівалентності в будь—якому з перелічених видів перекладу. В технічних текстах переважно застосовується міжмовний переклад.

Технічна документація — це тексти науково—технічного спрямування, що поєднують риси наукового та офіційно—ділового стилів. Вони мають чітку структурованість і стислість викладу (наприклад, групування інформації в логічні розділи). Завдання таких документів — точно, без особистих коментарів і прикметників донести інформацію. Загальні риси технічної документації — структурованість, стислість, точність, об'єктивність, інформативність, нейтральність та уніфікованість стилю (його лексики й синтаксису). Ці властивості забезпечують ясність і коректність викладу. Також тексти містять

велику кількість спеціальних термінів і скорочень, зокрема цифрові позначення одиниць виміру (V, Hz, A тощо).

Проаналізувавши усі згадані раніше роботи, тексти інструкції можна класифікувати за кількома основними ознаками. На основі їхніх мовних, функціональних та термінологічних особливостей, а також призначення і тематики. Така класифікація дозволяє структурувати підходи до перекладу цих текстів і враховує аспекти, проаналізовані в працях Т. Кияка, В. Карабана, О. Данилевської, С. Плохути.

Науково—технічні тексти можуть поділятися за галузевим спрямуванням (інженерія, медицина, екологія тощо), та за їх функціональною метою. Тексти можуть бути інструктивні, пояснювальні, описові, нормативні. До інформативних належать тексти, які містять результати досліджень, наприклад патенти. Тексти інструкції — це мануали, посібники користувача. Пояснювальні тексти мають на меті надати пояснення технічних рішень, тоді як автори описових текстів намагаються надати характеристики об'єкта чи процесу. До нормативних текстів належать стандарти, технічні регламенти, та документи технічного контролю якості [13].

За лексико—термінологічним наповненням Т. Кияк класифікує технічні тексти на такі, що містять загальнонаукову термінологію (універсальну для різних наук), міждисциплінарну термінологію (що використовується в суміжних галузях) та вузькоспеціалізовану термінологію (унікальну для конкретної галузі знань). Це розмежування важливе для перекладача, оскільки вимагає різного ступеня точності та глибини розуміння фахової лексики [13].

З огляду на структурно—мовні характеристики, С. Плохута виокремлює в науково—технічних текстах використання пасивних конструкцій, безособових речень, формального підмета (*it, there*), довгих речень із великою кількістю відокремлених членів, логічних і причинно—наслідкових сполучників. У текстах часто трапляються аббревіатури, іншомовні запозичення (зокрема, латинського і грецького походження), технічна фразеологія, одиниці вимірювання, маркування [13].

За характером подачі інформації В. Карабан [11] поділяє тексти на тексти первинного і вторинного рівня: до первинних він відносить оригінальні дослідження, технічні описи пристроїв, розробок; до вторинних — реферати, огляди, технічні резюме, анотації, які переказують зміст іншого технічного тексту.

Класифікація науково—технічних текстів на основі літератури охоплює такі критерії: галузь знань, функціональне призначення, термінологічна специфіка, структурно—синтаксичні особливості, рівень спеціалізації та цільова аудиторія. Такий підхід є багатограним і дозволяє точно обрати стратегію перекладу відповідно до виду тексту.

Інструкції з експлуатації (керівництва користувача) — специфічний підвид технічної документації. Їхня мета — супроводжувати конкретний виріб і допомагати користувачеві правильно з ним працювати. З одного боку, інструкції виконують функцію супровідного документа для продукту, а з іншого — слугують джерелом інформації для користувача, в тому числі й спеціаліста. Як і зазначають Н. Кудрявцева і Ю. Нестор [20, с. 12], технічні інструкції — це покрокові настанови, які забезпечують «правильне та безпечне використання обладнання», тому «їх структура та зміст повинні бути максимально зрозумілими та точними». Іншими словами, комунікативна мета інструкції — інструктувати, попереджати й інформувати користувача про правила і можливості продукту. Основна цільова аудиторія — кінцеві споживачі або операційний персонал, часто неспеціалісти у технічній галузі, які потребують чітких і однозначних вказівок.

1.3 Технічний переклад: стиль, мета і роль перекладача

У статті О. Зубач і О. Мельничук [8], зазначається, що переклад технічних текстів є окремим видом перекладацької діяльності, який пов'язаний із передачею спеціалізованої інформації у сфері науки та техніки. Його головною метою є адекватне донесення змісту науково—технічного матеріалу до реципієнта, який не володіє мовою оригіналу. Така передача повинна зберігати фонову інформацію, логічну структуру та термінологічну точність, що є вкрай

важливим для точного розуміння та застосування інформації в професійному середовищі [9, с. 98]. Як зазначають автори статті, технічний текст визначається логічною послідовністю речень, які мають високий рівень інформативності, об'єктивності й чіткості викладу інформації. Тексти науково—технічного стилю не мають інформаційного забарвлення. В технічних текстах допускається лише використання сталої термінології, конструкцій, аббревіатур, акронімів, а також граматично—точних форм, які забезпечують однозначність сприйняття інформації. [9, с. 98—99].

Перекладачеві науково—технічних текстів необхідно не лише володіти іноземною мовою на високому рівні, але й добре розумітися на предметній сфері перекладного матеріалу. Основною функцією перекладача є забезпечення адекватності — тобто повної відповідності перекладу змісту, стилю, функції й комунікативної мети оригіналу. Як зазначає Т. Кияк, важливо не просто шукати еквіваленти, а й розуміти, як певна термінологічна одиниця функціонує в межах науково—технічного дискурсу [13, с. 113].

Професійний переклад потребує володіння різними видами запозичень: повними, скороченими, семантичними, трансформаційними й конверсійними. Ці стратегії дозволяють точніше передавати нові поняття, не порушуючи норм мови перекладу. Наприклад, при перекладі аббревіатур або технічних термінів перекладач має адаптувати їх під цільову аудиторію, зберігаючи при цьому суть і функціональну навантаженість [13, с. 98—99].

Окремо акцентується на значенні тезауруса перекладача, тобто його індивідуального лексикону, що містить класифікаційні фрейми — структури знань, пов'язані з термінами. Це дозволяє перекладачеві знаходити відповідники з урахуванням контексту й синтаксичних особливостей мови перекладу [13].

Крім мовних компетентностей, перекладач повинен враховувати термінологічну узгодженість між текстом оригіналу і перекладом. Через відмінності в національних термінологічних системах можливі розбіжності у значеннях термінів, що ускладнює процес перекладу та вимагає виваженого підходу [1, с. 98].

Науково—технічні тексти, за твердженням О. Кириченка та ін. [11, 85—90], вимагають суворої відповідності нормам технічної документації — зокрема, єдності термінології, стислості викладу, нейтрального стилю, а також дотримання офіційних стандартів, які часто регулюються нормативно—правовими актами [1, с. 98—100].

Це особливо важливо в умовах сучасного ринку, де значна частина інструкцій, технічних паспортів, протоколів і сертифікатів створюються транснаціональними компаніями та повинні бути доступні фахівцям різних країн.

У процесі перекладу значну роль відіграють адаптивні стратегії — трансформації, які сприяють збереженню семантичної точності без порушення норм мови перекладу. Йдеться про такі приймання, як перестановки, компресія, конкретизація, генералізація, додавання чи вилучення інформації. Усі ці засоби мають бути вмотивовані прагненням до адекватного відтворення змісту з урахуванням граматичних і стилістичних особливостей української мови.

Наприклад, термін *load* у механіці означає навантаження, а в комп'ютерній сфері — «завантаження». Такий політермінізм вимагає глибокого контекстуального аналізу та правильного вибору відповідника [1, с. 99].

Особливу роль у перекладі відіграє перекладач, адже саме від його кваліфікації залежить точність і якість переданої інформації. В умовах використання автоматизованих засобів перекладу на перекладача покладається функція постредагування, тобто виправлення машинного перекладу відповідно до мовних норм і технічного змісту [18].

Стиль технічного перекладу можна визначити як функціонально—орієнтований, оскільки він спрямований на точну, лаконічну й нейтральну передачу даних без емоційного забарвлення. Це підтверджується думкою Р. Кияка, який підкреслює важливість термінологічної відповідності та формально—логічної послідовності викладу [13]. Зважаючи на те, що технічні тексти можуть використовуватись у юридично значущих документах

(інструкціях, сертифікатах, специфікаціях), навіть незначна стилістична або термінологічна помилка може призвести до серйозних наслідків.

Крім цього, технічні тексти мають низку характеристик, які суттєво впливають на процес перекладу. Е. Дерді [5] у своїх дослідженнях вказує, що такі тексти характеризуються термінологічною насиченістю, рівнем формальності та стандартизованими синтаксичними структурами. Усе це формує стиль технічного перекладу як точного, максимально ясного і максимально нейтрального засобу фахової комунікації.

На завершення варто зазначити, що технічний переклад є поступовим, поетапним процесом, що передбачає аналіз тексту, відбір термінів, побудову граматично правильних конструкцій та редагування результату. Висока якість технічного перекладу досягається лише завдяки системному підходу, що поєднує професійний рівень мовної підготовки з розумінням технічного змісту. Науковці вважають [1, с. 100], що лише при такому підході можна забезпечити адекватність, точність і функціональність перекладеного тексту.

1.3. Теорія в технічному перекладі

Розуміння теоретичних засад технічного перекладу є ключовим для формування перекладацької компетентності та забезпечення високої якості перекладеного матеріалу. Теорія в технічному перекладі базується на кількох фундаментальних принципах, серед яких особливу увагу приділяють адекватності, функціональній відповідності та термінологічній точності.

Як зазначає В. Карабан [11, с. 28], переклад технічного тексту — це не просто трансформація мовних одиниць з однієї мови в іншу, а складний когнітивно—комунікативний процес, що передбачає моделювання наукової картини світу.

У сучасному перекладознавстві спостерігається тенденція до міждисциплінарного осмислення технічного перекладу — це відображено у працях О. Зубач й О. Мельничук [9] розглядають технічний текст як «відбиття

професійної діяльності» та водночас як «продукт специфічного мовного коду». Вони довели що, перекладач повинен орієнтуватися не лише на лінгвістичну структуру тексту, а й на професійну сферу, в якій цей текст функціонує.

Теоретичне осмислення поняття «адекватність» у технічному перекладі також висвітлено у роботі Н. Дячук [7], яка акцентує на тому, що під час перекладу інструкцій та технічних керівництв недостатньо лексичної точності — необхідне також збереження логічної та інформаційної структури тексту, з урахуванням мовних норм цільової мови.

Ці трансформації особливо актуальні при перекладі англomовних інструкцій, де синтаксична структура нерідко є громіздкою для українського читача, що підтверджується дослідженням Г. Матковської та її співавторів [17].

Проблема перекладацьких моделей у науково—технічному дискурсі також досліджена в роботах В. Карабана. Він виділяє кілька типів перекладацьких стратегій: еквівалентний переклад, адаптивний, лексико—семантичний і прагматичний.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було розглянуто ключові аспекти теоретичного підґрунтя технічного перекладу, що дало змогу систематизувати знання про його лінгвістичну специфіку, жанрово—стилістичні ознаки, типологію текстів, функціональну мету перекладу, а також особливості діяльності перекладача у сфері технічної комунікації.

У підрозділі 1.1. було зосереджено увагу на лінгвістичних характеристиках технічної документації. Зокрема, було визначено, що технічні тексти мають чітку логічну структуру, функціональну однозначність і високу термінологічну насиченість. Вони прагнуть до максимальної точності викладу й уникають двозначностей, що зумовлює особливий підхід до їх перекладу. Варто зазначити, що це є дуже важливими аспектами текстів інструкцій, адже саме в допомозі користувачу і полягає основна мета тексту і від рівня розуміння тексту кінцевим користувачем і залежить те, яким буде досвід в користуванні технічним приладом у кінцевого користувача [1; 5; 9].

У підрозділі 1.2. проаналізовано типові види технічних документів, таких як інструкції, технічні умови, специфікації, сертифікати, довідники тощо. Було показано, що кожен тип тексту потребує індивідуального підходу до перекладу залежно від мети комунікації, очікувань цільової аудиторії та прийнятих стандартів оформлення документації у мовах оригіналу й перекладу [6; 8; 12]. Зазначено, що для кожного типу документації існує власний стандарт в кожній окремій мові, тому при перекладі необхідно звертатись до технічних документів і правил оформлення саме тієї країни й мови, в якій технічний виріб буде використатись.

У підрозділі 1.3. розкрито поняття технічного перекладу як специфічного виду перекладацької діяльності. Було з'ясовано, що мета технічного перекладу полягає в точному, стислому і функціонально—еквівалентному відтворенні інформації. Окремо підкреслено роль перекладача як посередника між науково—

технічною галуззю і цільовою аудиторією, який повинен володіти галузевими знаннями, термінологічною компетенцією та аналітичними навичками [3; 7; 13].

У підрозділі 1.4. було представлено теоретичні підходи до аналізу технічного перекладу. Зокрема, розглядалися концепції термінологічної еквівалентності, трансформаційного підходу, фреймової семантики, когнітивної моделі перекладу тощо. Наголошено, що успішний переклад технічної документації ґрунтується на дотриманні теоретичних принципів точності, прагматичної відповідності та функціональної адекватності [2; 4; 11].

Таким чином, перший розділ заклав фундамент для розуміння перекладу технічної документації як міждисциплінарного феномену, що поєднує лінгвістичні, когнітивні та прикладні аспекти. Це дозволяє перейти до практичного аналізу технічних текстів у наступних розділах.

РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ ІНСТРУКЦІЇ ЯК РІЗНОВИД ТЕХНІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

2.1. Структура англомовних інструкцій до побутових приладів

Англомовна інструкція до побутових приладів — це особливий тип технічного тексту, головною метою якого є передача точних і недвозначних вказівок користувачеві щодо використання, обслуговування чи ремонту певного пристрою. У межах науково—технічної літератури інструкція вирізняється як окремий жанр, який, попри спільні риси зі спорідненими технічними текстами (описами, кресленнями, патентами), має низку специфічних комунікативно—функціональних і мовностилістичних особливостей.

У структурі англомовних інструкцій спостерігається чітка організація інформації: від загального опису приладу до конкретних інструкцій щодо його використання. При цьому на перший план виходить імперативна природа тексту. Як зазначають Н. Кудрявцева і Ю. Нестор [18, с. 251], згадуючи роботу Г. Дрінко у власній статті, директивні мовленнєві акти, що становлять основу інструкцій, мають на меті змінити навколишній світ шляхом мовного впливу, тобто — стимулювати реальну дію. Цей погляд узгоджується з функціонально—прагматичним підходом до інструкцій як текстів, спрямованих не стільки на повідомлення інформації, скільки на виконання вказаної дії.

Типові англомовні інструкції мають чітко виражену заголовкову ієрархію і складаються з таких основних розділів (назви можуть варіюватися залежно від виробника):

- Safety instructions / Precautions — заходи безпеки та попередження;
- Technical specifications — технічні характеристики виробу (електроживлення, розміри, вага тощо);
- Installation / Setup — монтаж та початкова підготовка до роботи;

- Operation / Basic operation — інструкції з повсякденного користування (наприклад, опис функцій, кнопок, режимів);
- Maintenance / Cleaning — догляд, регулярне обслуговування та чистка;
- Troubleshooting — усунення можливих несправностей;
- Warranty / Guarantee — умови гарантії;
- Contact Information — дані виробника/сервісу, де отримати допомогу;
- Appendices (індекс, глосарій) — допоміжні матеріали (наприклад, словник термінів, список кодів помилок, схеми, ілюстрації).

Наприклад, у керівництві з експлуатації міксера Kenwood (2019) структура включає розділи: “Safety precautions”, “Installation”, “Basic operation”, “Troubleshooting”, “Specifications” [37]. В інструкціях від Beko чи Hotpoint аналогічно зустрічаються вкладки “Warning”, “Before First Use”, “Connecting”, “Cleaning” тощо. Зазвичай документ починається з розділу безпеки з переліком важливих застережень (у вигляді списку з піктограмами), далі йде опис збирання/монтажу, а наприкінці — «Troubleshooting» та «Technical data».

Отже, стандартний набір інструкцій охоплює експлуатацію, установку, обслуговування та ремонт обладнання. За спостереженням дослідників, саме ці компоненти роблять користування технікою безпечним і правильним. Часто в тексті також виділяють попередження та примітки (англ. *warnings*, *notes*), які привертають увагу до потенційно небезпечної ситуації. Наприклад, інструкція до холодильника Beko пояснює на початку розділу безпеки: *This section contains safety instructions that will help prevent any risks of personal injuries or material damage.* — «Цей розділ містить вказівки з безпеки, що допоможуть уникнути травм або пошкодження майна». Як зауважують Н. Кудрявцева і Ю. Нестор [19], у докладних інструкціях позначеннями “warning” і “caution” виділяють найважливіші застереження, аби допомогти уникнути травм чи пошкоджень.

Крім основних функціональних блоків, варто звернути увагу на варіативність викладу залежно від бренду або цільової аудиторії. Так, деякі

інструкції містять окремі підрозділи типу *“Eco tips”*, *“Energy Saving”* чи *“Environmental Advice”*, які з’являються в інструкціях від виробників, орієнтованих на сталий розвиток або європейське екозаконодавство. У практиці Beko це, наприклад, інструкція з експлуатації холодильника, де подано блок рекомендацій щодо зменшення енергоспоживання (*“Do not leave the door open for long periods”*, *“Defrost regularly”*), що не лише інформує, а й формує поведінкову модель користувача, адаптовану до сучасних стандартів енергоефективності.

Відповідно до зазначених позицій, такі додаткові сегменти відіграють важливу комунікативну роль, орієнтовану не лише на інформування, але й на попередження про відповідальне користування технікою. Це підтверджує прагнення авторів інструкції до виконання не лише суто технічної, а й соціальної функції розширення інформативної межі тексту до рівня впливу на побутову культуру користувача.

Окремо слід відзначити важливість розділів *Glossary* або *Appendices*, що часто додається в інструкціях до складних або мультифункціональних пристроїв (наприклад, кухонні комбайни, багатофункціональні пральні машини). У таких глосаріях надаються визначення термінів, технічних скорочень або позначень, що сприяє зменшенню когнітивного навантаження на користувача та забезпечує більш ефективне засвоєння змісту. Прикладом є інструкція до міксера Kenwood, у якій подається перелік аксесуарів із назвами та призначенням кожного насадження. Це дозволяє не лише розпізнати деталі на схемі, а й правильно їх використовувати в реальних умовах.

Ще однією важливою частиною багатьох сучасних інструкцій є блок *Symbols used in this manual* або *Explanation of Symbols*, у якому описано значення використовуваних графічних позначень (наприклад, знак блискавки на позначення електричної небезпеки, піктограма краплі для вказівки на вологе середовище тощо). Така структурна одиниця виконує подвійну функцію: спрощує орієнтацію у візуальній частині тексту та підвищує безпеку експлуатації. У цьому контексті, як зазначають Н. Кудрявцева і Ю. Нестор [19],

використання спеціально оформлених вставок типу *warning*, *caution* або *note* є способом акцентування уваги й водночас сигналом для уповільнення темпу читання.

Таким чином, структура інструкцій до побутових приладів не є фіксованою схемою, а динамічним конструктом, що змінюється відповідно до типу приладу, технічної складності, культурного контексту та інформаційної політики бренду. Водночас, навіть за умов варіативності, більшість інструкцій зберігають базову логіку поділу на вступ (безпека), основні функції, обслуговування, усунення несправностей і довідкову інформацію. Це свідчить про формування стабільної жанрової моделі в межах технічного дискурсу.

2.2. Лексико—граматичні особливості технічних інструкцій

Як уже зазначалося вище, основною лексико—граматичною рисою технічних інструкцій є використання директивних мовленнєвих актів, що мають на меті спонукання до дії. Це відповідає думці В. Карабана про те, що спонукання є мовленнєвим актом, мета якого змінити навколишній світ (змінити поведінку користувача) через мову [32]. Наприклад, типові конструкції *натисніть, вставте, не використовуйте, зверніться до фахівця* є яскравими прикладами прескриптивів — команд і вимог, які зобов'язують користувача виконати певну дію або утриматися від неї [11].

З огляду на функцію спонукання, у тексті інструкцій активно використовується імперативна форма дієслова: *вставте батарейки, натисніть кнопку, не використовуйте пристрій поблизу води*. Це свідчить про переважання імперативних конструкцій, характерних для інструктивного стилю [32]. Також присутні безособові конструкції, наприклад: *використовується для, призначений для*, що слугує зниженню авторської суб'єктивності та підвищенню об'єктивності тексту, згідно з нормами науково—технічного стилю [33].

Лексика проаналізованих нами технічних інструкцій до побутових приладів є типовою для науково—технічного стилю — вона точна, нейтральна

та насичена технічною термінологією: *HDMI—роз'єм, аудіороз'єм, вхідний сигнал, SPDIF, Y/PB/PR, телетекст, субтитри, таймер сну* тощо. Така термінологічна насиченість повністю відповідає характеристикам, зазначеним у джерелі [2, с. 15], де терміни описуються як одиниці, що відображають науково оброблені поняття певної галузі. Наприклад, терміни *aspect ratio* чи *balance* мають вузькопрофільне значення у контексті телевізійного обладнання, яке може відрізнятися від ужитку в інших сферах [32].

Особливу увагу варто звернути на багато варіантів перекладу одних і тих самих термінів, наприклад, *source* «джерело сигналу», «режим вхідного сигналу», «джерело зображення». Це є підтвердженням явища багатозначності термінів, яке згадують автори досліджень [32], і ще раз підкреслює роль контексту при перекладі та інтерпретації інструкцій.

У тексті технічних інструкцій активно використовуються модальні дієслова, що сигналізують про обов'язковість або бажаність дії: *must, should, need to, may*. Наприклад: *you must observe color coding, you should consult an electrician*.

Особливістю інструкцій є чергування форм з явним адресатом (займенник *you*) та безособових форм. Це демонструє гнучкість інструкції: з одного боку, збережено нейтральність, а з іншого — встановлено контакт із користувачем, що підвищує ефективність сприйняття. Також вживаються звернення *user, operator*, що характерно для англомовних інструкцій.

Типовою рисою інструкцій є також оформлення бездієслівних конструкцій, особливо у схемах підключення або на діаграмах меню. Тут часто опущено службові слова, що типово для технічних описів [31, с. 15], адже на перший план виходить швидкість орієнтації, а не повнота граматичної структури.

Проаналізована нами інструкція до телевізора моделі 2E [32] демонструє всі ключові риси англомовного інструктивного тексту: чітку імперативну структуру, термінологічну точність, активне використання модальних дієслів, безособові конструкції та високий рівень візуальної організації. Вона відповідає

характеристикам, викладеним у дослідженнях [2; 5; 6], і може слугувати типовим зразком англомовної технічної інструкції до побутового приладу.

В англомовній версії інструкції до холодильника БЕКО структурна організація виявляється особливо чіткою: кожен розділ має свій тематичний заголовок, що забезпечує легку навігацію документом. Послідовність викладу підпорядковується логіці використання приладу: від загальних застережень і вимог до монтажу до детального опису функціональних елементів, правил догляду й усунення несправностей [33]. Така структура не є випадковою — вона відповідає вимогам як міжнародних, так і національних стандартів щодо технічної документації, які передбачають, що текст має бути зрозумілим, недвозначним і максимально орієнтованим на споживача [33].

Однією з характерних рис англомовних інструкцій є використання імперативних та модальних конструкцій. Наприклад, конструкції типу *Do not...* виражають заборону, *You must...* — вимогу, *You should...* — рекомендацію, а *You can...* — дозвіл або можливість. Під час дослідження матеріалу була виявлена закономірність, зокрема у працях [5] та [6], яка дозволяє градувати директивність висловлювань залежно від контексту та ступеня необхідності дії. У текстах інструкцій це особливо важливо, адже виробник повинен одночасно забезпечити безпеку користувача, інформативність та відповідність законодавчим нормам.

Варто зазначити, що англомовні інструкції часто тяжіють до узагальненого й нейтрального тону. Це проявляється у вживанні пасивних конструкцій, наприклад, *It is recommended that...*, *The appliance must be installed...* що зменшує експліцитну авторську позицію і надає тексту офіційності. Такий підхід є типовим для науково—технічного стилю загалом, як стверджує авторка дослідження Бублик В. [2, с. 15], де вказується на поширеність пасивних конструкцій, атрибутивних словосполучень, номінативних зворотів та інших засобів об'єктивізації викладу.

Ще однією важливою рисою англомовних інструкцій до побутових приладів є активне використання спеціалізованої лексики. Особливу складність

викликають багатозначні технічні терміни, значення яких може варіюватися залежно від контексту або типу обладнання [32]. Наприклад, термін *key* може означати «кнопка», «перемикач», «шпилька», що підтверджує необхідність урахування не лише лексичного значення, а й ситуативного контексту.

Застосування багатомовної подачі інструкцій, як це спостерігається у випадку з інструкцією до холодильника ВЕКО [32], свідчить про орієнтацію виробника на глобальний ринок. Це потребує уніфікованості змісту та формату інструкцій, щоб забезпечити однакове розуміння інформації в різних мовних спільнотах.

Усі розділи англomовної інструкції є функціонально завершеними: кожен з них виконує окрему прагматичну функцію — від запобігання небезпеці (розділи *Safety / Warning*), до надання покрокових інструкцій (*Installation Instructions, Operating Instructions*) та консультаційного супроводу (*Troubleshooting, Do's and Don'ts*). Це цілком відповідає концепції функціонально—комунікативного підходу до тексту інструкції як до директивного акту мовлення.

Усі розглянуті нами інструкції демонструють типовий для інструктивного жанру принцип модульної побудови: окремі блоки, присвячені встановленню, експлуатації, догляду, безпеці та усуненню несправностей. Це узгоджується з позицією Л. Осіпи, що була процитована в праці К. Белявої [1], і яка підкреслює, що типовими структурними елементами інструкції є: анотація, загальні відомості, правила використання, заходи безпеки, догляд, монтаж, усунення несправностей тощо.

Зокрема, в інструкції до пральної машини Bosch. WAY32891EU [36] структура найбільш детальна та ієрархічна — містить понад 10 основних розділів та підпункти з нумерацією. Інструкція до телевізора 2E [32] подана більш спрощено, але ключові блоки (наприклад, розділ про елементи керування) все одно збережено. Інструкція до холодильника Beко має чітко окреслений вміст, з акцентом на технічну інформацію щодо безпеки, температурних режимів і догляду.

В усіх перелічених текстах домінують директивні мовленнєві акти — наказові конструкції або імперативні форми дієслів: *Press the button, Do not cover the ventilation, Make sure the door is closed properly* тощо. Це повністю відповідає характеристикам інструктивного стилю, наведеним у дослідженні Г. Дрінко, яке згадується в роботі Нестор Ю. під керівництвом Н.С. Кудрявцевої [18] де підкреслюється, що інструкція функціонує на основі спонукання, а отже переважають наказові форми, що мають імперативний характер.

Крім того, як зазначено в праці Н. Дячук, яка посилається на І. Білюк [28], такі інструкції використовують не лише наказові форми, але й модальні конструкції, що виражають обов'язковість або застереження: *must, should, may, can*, які ми бачимо у фразах на кшталт *You must turn off the water supply, The appliance should not be exposed to rain*. Усі перелічені інструкції містять подібні конструкції, що вказує на прагнення авторів дотриматися точності та недвозначності вказівок [2].

З наведеного аналізу інструкцій до побутових приладів можна зробити висновок, що повторення ключових термінів, таких як *power cord, drain tank, spin cycle, safety instructions* створює структурну зв'язаність та підсилює функціональну орієнтацію тексту. У межах технічної інструкції такий повтор не є стилістичним недоліком, а, навпаки, служить засобом когнітивного структурування інформації, що сприяє зменшенню ризику помилкової інтерпретації та підвищенню безпеки експлуатації приладу.

Тексти інструкції часто використовують анафоричні структури — повторення одних і тих самих синтаксичних моделей на початку речень, що посилює читацьке сприйняття. Наприклад, у тексті інструкції Beко послідовне застосування імперативів з однаковим початком: *Unplug the appliance. Unpack the components. Unfold the instruction manual*. — забезпечує чіткий покроковий алгоритм, де кожна дія позначена однаковою синтаксичною рамкою. Така повторюваність створює ефект автоматизованої послідовності, дозволяючи користувачу швидко зорієнтуватися в інструкції без потреби в додатковому поясненні.

Інструкції також демонструють вживання епіфори — повторів наприкінці речень або інструктивних пунктів. Наприклад, у документі Hoover спостерігається структура: *Wipe with a dry cloth to clean the appliance. Do not use water to clean the appliance. Keep the area dry to protect the appliance.* Повтор виразу *the appliance* забезпечує постійну фокусну точку, зберігає увагу користувача на об'єкті інструкції та формує термінологічну сталість.

У лексичному плані проаналізовані нами інструкції насичені технічною термінологією, яка є необхідною умовою точності у текстах такого типу. Як зазначено у [2], терміни в інструкціях належать до категорії «вузькоспеціалізованих», і часто мають сталі відповідники, наприклад: *power supply* – джерело живлення, *spin cycle* – цикл віджимання, *freezer compartment* – морозильне відділення, *remote control* – дистанційне керування. Проте наявне і варіювання в термінології – наприклад, *source* може вживатися як *режим вхідного сигналу*, або *джерело сигналу*, що потребує контекстної інтерпретації.

Аналіз інструкцій до побутових приладів підтверджує наукові положення, викладені в працях загаданих вище дослідників. Усі тексти відповідають жанровим вимогам інструктивного технічного тексту: чітка структура, точна термінологія, імперативність, модальність, багатомовність і візуальна організація. Водночас кожна інструкція має свою специфіку — від високого ступеня деталізації (пральна машина) до простоти (телевізор) і безпекової спрямованості (холодильник), що дозволяє вивчати інструкції не лише як технічні документи, але і як приклади функціонального різноманіття в межах одного жанру.

Можемо встановити, що розглянуті нами лексико—граматичні особливості створюють додаткові бар'єри для розуміння, особливо для нефахових користувачів, а отже, вимагають чіткого прагматичного структурування тексту. У цьому контексті інструкція Bosch демонструє приклад досконалої реалізації принципів технічної комунікації: складні технічні поняття подаються поетапно, часто супроводжуються візуальними підказками, списками та стислими поясненнями. Така подача відповідає вимогам до функціонального

стилю технічної літератури, що полягає у забезпеченні максимальної інформативності за мінімального обсягу тексту [30, с. 49—59].

У частині безпеки інструкція Bosch демонструє гіпертрофовану увагу до потенційних ризиків. Наприклад, численні попередження про електричне ураження, опіки, травми та отруєння вказують на важливість юридичного та етичного захисту споживача. Водночас, мова цих попереджень зберігає стильову стриманість, об'єктивність і стислість — типову рису інструктивного дискурсу [30, с. 49—59].

Цікавою рисою технічних інструкцій є мовна економія: замість розгорнутих пояснень інструкція використовує стандартизовані сигнали (*Warning, Note:, Attention!*) як маркери функціональних фрагментів. На нашу думку, це є ознакою «модульного» підходу до побудови інструкцій, коли кожна частина тексту виконує окрему комунікативну функцію, а не включена в загальну структуру. Такий підхід забезпечує швидке орієнтування користувача в документі та дозволяє вибіркоче читання, що, власне, відповідає реальному способу користування інструкціями.

Також варто звернути увагу на використання в інструкції пояснень щодо інтерфейсу пристрою: панель керування, індикація, налаштування і—DOS. Тут активно вживаються лексеми, які є гібридними утвореннями англomовного походження (*SpeedPerfect, EcoPerfect, Finished in*), що може створювати додаткові труднощі при перекладі або адаптації. На думку І. Білюк, подібні інноваційні терміни часто лишаються без перекладу через маркетингову доцільність і міжнародне стандартизування назв [30, с. 49—59].

У цьому контексті важливо наголосити на ще одній ознаці, притаманній англomовним інструкціям — нейтральності та безособовості викладу. Інструкція Bosch уникає будь—якої персоналізації, не містить звернень типу *Dear user*, а натомість використовує конструкції на кшталт “*Make sure the appliance is levelled correctly*”. Це відповідає описаному в [2, с. 15] принципу технічної документації, де об'єкт мовлення важливіший за його автора.

На нашу думку, саме поєднання лінгвістичної мінімалістичності та високого ступеня функціональної насиченості робить інструкцію максимально ефективною з погляду користувача. У ній відсутні стилістичні прикраси, жести ввічливості чи розгорнуті пояснення, однак наявний повний спектр необхідної інформації, представлений у лаконічній, чіткій та систематизованій формі.

Технічна інструкція реалізує принцип «від загального до конкретного», який, за словами І. Білюк, є базовим у структурі технічного тексту [30, с. 52]. Наприклад, інструкція спершу знайомить із загальними правилами безпеки, потім переходить до конкретного приладу, далі до інтерфейсу, а тоді — до індивідуальних налаштувань. У такий спосіб читача готують до поступового засвоєння інформації, що є важливим із когнітивного погляду.

Використання численних маркерів, нумерації, іконок, виділень не лише покращує візуальне сприйняття, але й реалізує когнітивно—дискурсивну стратегію спрощення. У результаті текст перетворюється на інструментально—функціональну матрицю дій, яку користувач може «зчитати» навіть у фрагментарному режимі, без послідовного прочитання від початку до кінця. Це ще раз підтверджує тезу про те, що інструкції до побутових приладів — це не лінійні тексти, а, радше, модульні комунікативні конструкції, створені для негайного прикладного застосування.

На тлі зазначених лексико—граматичних характеристик інструкція до пральної машини Bosch, демонструє вищий рівень технологічної й комунікативної складності, ніж інструкція до холодильника ВЕКО. Вона охоплює ширший спектр функцій, включно з налаштуванням систем автоматичного дозування (i—DOS), інтерактивним керуванням і навіть детальними рекомендаціями щодо енергоспоживання, що виводить її за межі звичного технічного інформування. Таким чином, ми маємо справу з багаторівневою інструкцією, яка не лише повідомляє, а й навчає, попереджає та формує поведінкову модель користувача.

Цікавим є й те, що інструкція демонструє вдалий приклад перекладного технічного тексту. Українська версія є адекватною не лише у лексичному, а й у

структурному плані. Збережена послідовність викладу, форматування, рубрикація та графічне оформлення — все це дозволяє користувачеві різними мовами однаково орієнтуватися в тексті. Як свідчать спостереження дослідників [5], саме уніфікованість подачі контенту є однією з ключових вимог до багатомовних технічних інструкцій.

Аналіз синтаксичної організації англomовних інструкцій до побутових приладів є ключовим у визначенні характерних закономірностей технічного стилю, які сприяють ефективній комунікації з користувачем. Однією з найбільш відчутних рис подібних текстів є переважне використання простих і структурно однорідних речень, чия основна функція — директивна. Це дозволяє максимально чітко передавати комунікативний намір, забезпечуючи легкість розуміння повідомлення та спрямовуючи користувача до конкретних дій або рішень.

Дослідження інструкції до холодильника Веко демонструє, що в тексті домінують короткі інфінітивні конструкції, як—от *Do not store чи Use only...* Вони націлені на лаконічне вираження конкретних вказівок. Крім того, часто зустрічаються прості наказові речення, що використовують імперативну форму дієслова: *Keep the door closed, Wrap food tightly*. Подібні приклади ілюструють тенденцію до економного викладу інформації, що, однак не знижує її ефективність. Навіть за такої простоти синтаксичних моделей англomовні інструкції демонструють доволі значну варіативність конструкцій. Наприклад, імперативи можуть додатково модифікуватися через заперечення, як у реченні *Never leave the door open*, де використання заперечної частки посилює заборонний характер інструкції.

Інший приклад вираження умов чи цілей демонструється у фрагментах із використанням інфінітива на початку речення: *To defrost, unplug the appliance*. Тут синтаксис спрямований на стислу передачу умови або мети без залучення складнопідрядних структур. Такий підхід не лише робить текст компактним, а й сприяє зручності користування, де кожна дія зводиться до легко сприйнятного формулювання.

Проведене дослідження з аналізу інструкції до пілосмока [2] показало, що терміни синтаксично можуть поділятися на такі, що:

- 1) охоплюють спеціальні акроніми. Наприклад, *You will need a multi—feed antenna with a 6 differential, two universal **LNBs** and a **DiSEqC** or sound burst switch.* — Вам знадобиться широкосмугова дипольна антена з 6 диференціалами, дві універсальні LNB антени, які ще мають назву, конвертер низького рівня шуму або супутниковий конвертер та комутатор DiSEqC або перемикач звукових імпульсів;
- 2) спеціальні акроніми й одиниці виміру. Наприклад, *Operating Frequencies 315 MHz or other **UHF** channels where permitted by local regulations. The unit is rated for use at the following voltages — 120 VAC, 60 Hz / 9 VAC, 700 mA.* — Робочі частоти 315 МГц або інші UHF—канали, якщо це дозволено місцевими нормами. Пристрій розрахований на використання при наступних напругах — 120 В змінного струму, 60 Гц / 9 В змінного струму, 700 мА;
- 3) мають загальне і спеціальне значення одночасно. Наприклад, *The INS/DEL **jumper** should be closed if you want the system to react immediately.* — Перемикач INS/DEL слід замкнути, якщо ви хочете, щоб система реагувала негайно.

Виокремлені мовні одиниці можуть бути невідомими для кінцевого користувача, тому разом з їх перекладом, треба подати пояснення, щоб спростити розуміння тексту кінцевим користувачем і розширити коло тих, на кого розрахований цей текст. У цьому випадку при перекладі тексту застосовані затверджені у сфері терміни, які будуть зрозумілі для тих, хто володіє терміносистемою (напр., *UHF* «канал, комутатор DiSEqC», *jumper* «перемикач») [2].

Особливий інтерес викликають складнопідрядні конструкції, які все ж важливі навіть у текстах із прагненням до спрощення синтаксису. Підрядні речення мети, умови та наслідку широко застосовуються для пояснення

взаємозв'язків між діями або їх потенційними наслідками: *If the light does not work, replace the bulb., To avoid damaging the appliance, do not use sharp objects to remove ice.* Такі приклади відображають прагнення створити логічну і юридично точну структуру, яка не лише інформує, але й попереджає про можливі ризики. Як зазначають дослідники (наприклад, Н. Дячук [28]), умовні конструкції відіграють роль регуляторів поведінки користувача в контексті технічних обмежень.

Наявність складнопідрядних конструкцій у технічних текстах, попри тенденцію до спрощення синтаксису, пояснюється прагненням до точності. У дослідженні І. Білюк зазначається, що в англomовних інструкціях, особливо у фрагментах, пов'язаних з технікою безпеки, часто трапляються підрядні речення, які уточнюють або обмежують основну дію (наприклад, *Ensure that children do not play with the appliance.*) [2, с. 26]. Це забезпечує більшу юридичну й функціональну чіткість інструкції, що важливо в умовах комерційного використання.

Додаткової уваги заслуговує розгляд адвербіальних інфінітивів, широко використовуваних в інструкціях для позначення мети: *to ensure proper operation to prevent mold formation*. Їх застосування виступає одним із прикладів синтаксичної економії. Як підкреслює Н. Дячук [28], така лаконічність є типовою для англomовних технічних текстів через їх прагнення до уникнення перевантаженості деталями. Ще одним засобом синтаксичної оптимізації є активне використання номіналізованих форм таких як *installation, operation, maintenance*. Вони спрощують передачу складних процесів, перетворюючи їх на статичні поняття. Наприклад, у реченні *Incorrect installation may cause malfunction* все повідомлення зведено до однієї синтаксичної одиниці завдяки номіналізації.

Окрім того, в інструкціях часто використовуються конструкції з віддієслівними іменниками — *installation, operation, maintenance* — що сприяє компактності викладу. На думку О. Ярошенко, робота якої описується в праці В. Бублик [4], номіналізація у синтаксисі технічного дискурсу має подвійну

функцію: з одного боку, вона спрощує речення, перетворюючи процес на статичне поняття, з іншого — підкреслює технічний характер об'єкта опису [5, с. 34]. Наприклад, *Incorrect installation may cause malfunction*, де ціла подія (встановлення) зведена до однієї синтаксичної одиниці.

Переважаючими є також конструкції з імперативом і номіналізованими елементами: *Check the connection, Perform cleaning regularly*. Вони гарантовано забезпечують стислість і одночасно уникають особистого звернення до читача. Такі особливості забезпечують нейтральність і універсальність виразів.

Серед синтаксичних характеристик, що особливо вирізняють технічні інструкції, варто підкреслити часте використання еліптичних конструкцій, особливо в межах покрокових переліків або табличного матеріалу. У таких фрагментах автори свідомо опускають підмети чи дієслова, залишаючи лише основну інструкцію: *Battery: replace if needed, Door seal — clean weekly*. Як зазначає Н. Гладуш, еліпсис у таких випадках виконує функцію синтаксичного ущільнення, що є ключовим принципом створення технічного тексту, орієнтованого на швидке засвоєння змісту [4, с. 52].

Еліптичність синтаксису супроводжується також широким використанням однотипних конструкцій у межах інструктивного блоку. У дослідженні О. Ярошенко звертається увага на явище синтаксичного паралелізму, коли кожен пункт інструкції має однакову граматичну будову — зазвичай, наказовий спосіб із прямим додатком [5, с. 32]. Наприклад:

— *Unplug the appliance.* — Відключить прилад від мережі.

— *Clean the interior.* — Приберіть всередині.

— *Reinsert the shelves.* — Вставте полиці на місце.

— *Do not store.* — Не зберігайте... (речі)

— *Use only.* — Використовуйте тільки...

— *Keep the door closed.* — Тримайте дверцята зачиненими.

Такий паралелізм спрощує процес візуального орієнтування та зменшує когнітивне навантаження на користувача. Він не лише полегшує сприйняття, а

й гарантує, що кожна дія буде прочитана в однаковому синтаксичному ритмі, що знижує ризик її неправильного виконання.

Особливої уваги заслуговує використання інверсії, яка в технічних текстах трапляється нечасто, проте все ж застосовується для підсилення уваги або підкреслення заперечення. Наприклад: *Never should you attempt to repair the appliance yourself*. Така конструкція має підвищену експресивність і, як зазначає Н. Білюк, використовується виключно в межах попереджень або застережень [29, с. 30].

Аналіз інструкції до холодильника Веко з погляду синтаксичної організації дозволяє також виявити активне використання вставних конструкцій та зворотів, що уточнюють і слугують засобом модифікації основної інструкції. Наприклад, у реченні *Ensure the door is properly closed, especially after loading large items* додаткова умова, введена вставкою *especially after loading large items*, виконує функцію уточнення та звуження умов дії.

2.3. Культурно—обмовлені риси інструкцій

Одним з визначальних чинників, що впливають на формування змісту та структури інструкцій, є культурний контекст, у якому створюється й сприймається технічний текст. У випадку з англomовними інструкціями до побутових приладів, переклад яких здійснюється на українську мову, проблема культурної адаптації стає особливо актуальною. Як зазначають Г. Ткач і Н. Кудрявцева [27, с. 150], культурно—специфічна інформація створює одну з головних труднощів для перекладача — це або відсутність відповідників у цільовій мові, або складність у передачі національного забарвлення реалій.

До культурно обумовлених елементів, які найчастіше зустрічаються в інструкціях, належать одиниці вимірювання, аббревіатури, покликання на національні стандарти, а також жанрово—стилістичні особливості викладу.

Особливе місце серед способів адаптації таких елементів посідає поняття «мовна локалізація», під якою мається на увазі не просто переклад, а пристосування змісту тексту до умов певного регіону з урахуванням мовних норм, графічних символів, одиниць вимірювання, назв стандартів, форматів адрес тощо [27, с. 150]. Прикладом такої локалізації може слугувати фраза з інструкції: *Allow at least 4 inches of clearance*, що в перекладі адаптується як *Залиште щонайменше 10 см простору*. Тут відбувається не лише переклад, а й конвертація імперської одиниці у метричну, прийняту в Україні.

Складнішими виявляються випадки, коли інструкція містить покликання на національні стандарти або правові положення (наприклад, згадування про сертифікацію UL або положення стандарту ASTM). У таких випадках перекладач може або залишити відповідник із поясненням, або вилучити його, якщо інформація є недоречною для українського користувача [27, с. 150].

Окремим викликом для перекладача стає передача аббревіатур. Наприклад, аббревіатура *WTO* у тексті може бути залишена в оригіналі з розшифровкою в

дужках як *Світова організація торгівлі (WTO)*, або перекладена повністю. Як зазначає В. Карабан, рішення перекладача має враховувати частотність уживання, пізнаваність і наявність загальновизнаного перекладного відповідника [27, с. 151].

У контексті перекладу інструкцій важливим є не лише вибір стратегії щодо культурно—специфічних одиниць, а й загальна адаптація тексту до стилістичних і жанрових норм цільової культури. Зокрема, в українському технічному дискурсі типовим є вживання офіційно—ділового стилю з чіткою структурою, уникаючи емоційності або розмовності. В англійських оригіналах інструкцій іноді трапляються конструкції з елементами «розмовної ввічливості» на зразок *please make sure, be careful not to*, які в українських варіантах зазвичай передаються нейтрально, без емоційного забарвлення: *перевірте правильність підключення, уникайте перегрівання пристрою*.

Така зміна є необхідною, оскільки прагматична функція інструкції полягає не у ввічливому спілкуванні, а в чіткому регулюванні дії користувача. Це узгоджується з висновками Дж. Бірне, який підкреслює, що ефективність технічного перекладу базується на «мінімумі витрат при максимумі інформативності» [28, с. 154]. Такий підхід до перекладу вимагає від перекладача не буквального слідування тексту, а дотримання принципу функціонального відповідника.

До прикладів культурної обумовленості також належать кольорові позначення, графічні символи, попереджувальні знаки. Наприклад, у країнах Європи червоний колір часто позначає заборону, тоді як в інших культурах він може мати інше семантичне навантаження. У своїй роботі Г. Ткач і Н. Кудрявцева згадують Г. Турі, який зазначає, що графічна частина інструкцій теж підлягає адаптації відповідно до сприйняття в культурі реципієнта [57, с. 154]. Якщо, наприклад, в оригіналі інструкції до холодильника піктограма відображає відкриті дверцята з написом *Too long*, то в україномовній версії може бути використано інший підпис: *Дверцята відкриті надто довго*, тобто тут здійснено як мовну, так і культурну адаптацію.

З огляду на жанрово—стилістичні особливості інструкцій, культурна адаптація стає необхідною і на рівні загальної композиції тексту. В роботі Г. Ткач і Н. Кудрявцевої згадується позиція К. Райс, щодо того, що перекладач має враховувати не лише лексичну структуру, а й те, «як організовано зміст у культурі—реципієнті» [27, с. 153]. Наприклад, в інструкціях, адаптованих для українських користувачів, часто змінюється порядок подачі розділів: розділ із запобіжними заходами може переноситися ближче до початку, навіть якщо в оригіналі він розміщений наприкінці. Це пояснюється очікуваннями користувача, який, відповідно до звичних стандартів, передусім шукає інформацію про безпечність пристрою.

Додатковою формою культурної адаптації є пояснення або заміна тих концептів, які не мають прямого еквівалента у цільовій культурі. Наприклад, у деяких інструкціях до побутових приладів згадуються специфічні для США сертифікати на кшталт *UL listed* або посилання на *Energy Star*. У випадку перекладу на українську мову перекладач має або пояснити, або замінити ці культурні реалії на зрозумілі для української аудиторії еквіваленти, наприклад, *сертифіковано згідно з європейським стандартом EN 62552* [27, с. 150].

Крім того, культурно—специфічними є і позначення систем живлення чи електричних вимог. Наприклад, англomовні інструкції можуть містити вказівку *connect to a 110V grounded outlet*, яка для українського споживача не є релевантною. У перекладі зазвичай подається адаптована форма: *підключіть до розетки з заземленням 220 В*, що відповідає українським технічним нормам. Подібна заміна необхідна для збереження точності інструкції, навіть якщо вона порушує буквальну відповідність [27, с. 150].

У процесі адаптації культурно зумовленої інформації до інструкцій важливе значення має й добір аббревіатур, які у вихідному тексті можуть бути зрозумілими лише носіям мови оригіналу. Так, у технічних інструкціях часто зустрічаємо аббревіатури на кшталт *IEC, FDA, UL, BTU, °F, oz*, які не мають безпосередніх аналогів в українській термінології. У таких випадках, як зазначає

В. Карабан, перекладач має або знайти усталений функціональний відповідник, або надати розшифровку з додатковим поясненням [27, с. 151].

Наприклад, аббревіатуру *BTU* (British Thermal Unit), що визначає енергоспоживання, в українській технічній практиці зазвичай не використовують. Натомість прийнятним варіантом є переклад із заміною одиниці: *теплова потужність у Вт* або *енергоспоживання у кВт—год*. Так само заміна $^{\circ}F$ на $^{\circ}C$ є обов'язковою для відповідності метричній системі. Це є прямою реалізацією першого способу адаптації культурно—специфічної інформації, зазначеного у джерелі [27, с. 150], — локалізації одиниць вимірювання.

На нашу думку, правильний підхід до таких заміन демонструє професійний рівень перекладу, адже він ґрунтується не на формальному підборі еквівалентів, а на прагненні до комунікативної ефективності.

Інструкції до побутових приладів іноді супроводжуються малюнками або фотографіями, що ілюструють процес експлуатації. У таких випадках перекладач може змінити навіть структуру розміщення інформації або підібрати інший візуальний еквівалент, якщо вихідне зображення ґрунтується на культурно чужих уявленнях (наприклад, розетки нестандартної форми, позначки вольтажу, або навіть форми упаковки продуктів, що зображені як приклад).

У підсумку, ефективний технічний переклад інструкцій — це завжди баланс між точністю змісту та відповідністю культурному коду цільової аудиторії.

Аналіз перекладів інструкцій до побутових приладів показує, що якісний технічний переклад потребує не лише мовної точності, а й розуміння культурних, стилістичних та прагматичних особливостей цільової аудиторії. Використання простих синтаксичних структур та імперативних форм (*Встановіть, Не торкайтеся, Натисніть кнопку*) забезпечує легке сприйняття інформації користувачем. Водночас машинні переклади, як такі що виконані за допомогою DeepL, можуть порушувати інструктивний стиль, створюючи надто складні або нехарактерні для української мови конструкції, тому потребують обов'язкового фахового редагування.

Важливим аспектом є також культурна адаптація. Наприклад, в українських інструкціях доречно замінювати англомовні посилання на типові елементи побуту — *wall outlet* перекладається не як «настінна розетка», а як *штучельна розетка*, відповідно до українських технічних стандартів; замість *use tap water* вживається *використовуйте воду з—під крана*, адже поняття *tap water* у деяких країнах не завжди асоціюється з питною водою. У наведених в роботі перекладах інструкцій для кухонної техніки зустрічалися подібні випадки: англійське *Place on a flat countertop* перекладено як *Поставте на рівну стільницю* оскільки термін *countertop* у культурному контексті українського побуту ближчий до *стільниці*, ніж до *кухонної поверхні*. Такі уточнення роблять текст не лише точним, а й природним для україномовного користувача.

Крім того, перекладач повинен враховувати локальні норми безпеки та побутові звички. Наприклад, у європейських оригіналах часто трапляється застереження «*Do not leave the appliance unattended while in use*», яке доцільно перекладати не буквально, а як «*Не залишайте прилад без нагляду під час роботи*» — це звучить звично та зрозуміло для українського споживача.

Отже, ефективний технічний переклад базується на комплексному підході: дотриманні інструктивного стилю, термінологічній стабільності, повній локалізації тексту та культурній адаптації. Застосування цих принципів дозволяє створювати інструкції, що не лише інформують, а й забезпечують комфорт, безпеку та довіру користувача до продукції.

2.4. Вимоги до складання інструкцій за міжнародними стандартами

Аналіз перекладів інструкцій до побутових приладів свідчить, що високоякісний технічний переклад ґрунтується не лише на мовній точності, а й на дотриманні міжнародних вимог і культурних особливостей цільової аудиторії. Згідно зі стандартом ISO 82079—1:2019 “Preparation of information for use”, інструкції мають бути логічно структурованими, лаконічними, зрозумілими для користувача, містити попередження про небезпеку та використовувати активний, інструктивний стиль викладу. Вимоги цього стандарту також передбачають уніфікацію термінології, графічну послідовність, відповідність рівню підготовки цільової аудиторії та чітку візуальну ієрархію інформації.

Інструкції до побутових приладів є типом технічної документації, що вимагає дотримання суворих вимог щодо структури, змісту та стилю викладу. Як зазначає О. Кириченко, науково—технічні тексти повинні відповідати низці ключових характеристик, серед яких термінологічна єдність, стислість, нейтральність та відповідність нормам, закріпленим у нормативно—правових актах [11]. Це цілком узгоджується з міжнародними вимогами до складання інструкцій, які зумовлені потребою уніфікації технічної комунікації для глобального ринку.

На основі аналізу інструкцій до побутових приладів (телевізора 2Е, холодильника БЕКО та пральної машини BOSCH), можна окреслити типовий набір розділів, які відповідають загальноприйнятій структурі сучасних технічних інструкцій.

Першим і обов’язковим розділом, як видно з інструкцій БЕКО і Kenwood, зазвичай є блок «Безпека» (*Safety precautions / Warning*), у якому вказуються потенційно небезпечні ситуації. Цей розділ часто супроводжується піктограмами, кольоровими попередженнями та спеціальними позначками (*warning, note, caution*), які спрямовані на запобігання травмам або пошкодженню обладнання. Наприклад, інструкція БЕКО починається реченням *This section contains safety instructions that will help prevent any risks of personal*

injuries or material damage, тобто документ з перших рядків орієнтує користувача на свідоме дотримання вимог безпеки.

Уже на рівні побудови тексту спостерігається реалізація ключових вимог, сформульованих у сфері технічного перекладу. Наприклад, за Н. Дячук, точність викладу забезпечується не лише добором термінів, а й синтаксичною структурою, орієнтованою на уникнення двозначностей [28]. Текст інструкції має бути чітко структурованим, із лаконічними імперативами або інфінітивними конструкціями типу *Do not overload, Keep the door closed, To defrost, unplug the appliance*.

Крім структурних і синтаксичних норм, міжнародні стандарти вимагають адаптації інструкцій до культурного середовища споживача, тобто реалізації принципу локалізації. Мовна локалізація охоплює не лише переклад тексту, а й адаптацію форматів дат, адрес, номерів телефонів, одиниць вимірювання та інструктивних прикладів.

Варто також згадати адаптацію кольорових іконок або символів, які в різних культурах можуть сприйматись по-різному. Наприклад, червоний колір у технічних документах переважно використовується для позначення заборони або небезпеки. Проте спосіб подачі таких сигналів у текстах (наприклад, попереджень) вимагає також відповідності стилістичним нормам цільової мови: у перекладі “*Warning! Fire risk*” слід використовувати конструкцію типу “*Увага! Існує ризик займання*”, уникаючи надмірної емоційності, проте зберігаючи директивну силу. Наприклад, у проаналізованих інструкціях було виявлено заміну **дюймів на сантиметри** (*inch — cm*), фаренгейтів на градуси Цельсія ($^{\circ}F — ^{\circ}C$), британських чи американських одиниць вимірювання енергії (BTU) на метричні одиниці (ват, кіловат), а також зміну напрямку електроживлення — з *110V / 60Hz* (США) на *220V / 50Hz*, що є стандартом в Україні та більшості європейських країн.

Отже, міжнародні вимоги до складання інструкцій передбачають дотримання як лінгвістичних, так і прагматичних норм.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було здійснено багаторівневий аналіз англомовних інструкцій до побутових приладів, що дозволило виявити структурні, синтаксичні та культурно обумовлені особливості цього типу технічного тексту. Дослідження охопило як загальні закономірності побудови інструкцій, так і специфіку їх реалізації в окремих документах, зокрема інструкціях до телевізора 2Е, холодильника БЕКО та пральної машини BOSCH.

На структурному рівні всі інструкції демонструють модульну побудову, що включає послідовно організовані тематичні блоки: безпека, монтаж, експлуатація, догляд, усунення несправностей тощо. Така структура відповідає загальноприйнятим вимогам до технічної документації й сприяє ефективному сприйняттю інформації користувачем. При цьому структура інструкції BOSCH є найбільш деталізованою, із чіткою ієрархією підрозділів, що охоплюють як технічні, так і поведінкові аспекти користування.

У межах синтаксичного аналізу було встановлено, що моделями, які домінують в тексті є імперативні речення, інфінітивні конструкції, адвербіальні оберти мети, номіналізація, а також безособові та еліптичні структури. Вони сприяють лаконічності, точності й нейтральності викладу, що є ключовими вимогами інструктивного жанру. Поширення конструкцій типу *Do not...*, *Make sure...*, *Ensure that...* свідчить про директивну спрямованість інструкції. Також виявлено використання складнопідрядних речень умови та мети, які зберігають функціональну чіткість і логічну зв'язаність дій.

У текстах проаналізованих інструкцій спостерігається активне використання модальних дієслів (*must*, *should*, *may*), які виконують регулятивну функцію і градуюють обов'язковість дії. Інструкції водночас уникають зайвих складносурядних конструкцій і підтримують синтаксичну однорідність через паралелізм формулювань. Це сприяє швидкому сприйняттю інформації й зменшенню когнітивного навантаження.

Культурно обумовлені особливості проявляються через необхідність адаптації одиниць вимірювання, аббревіатур, правових реалій та жанрово—стилістичних відмінностей. У текстах вживаються конверсійні стратегії локалізації: переклад дюймів у сантиметри, адаптація напруги до 220 В, заміна або пояснення національних стандартів і сертифікатів. Візуальні елементи (пиктограми, кольорове кодування, попереджувальні знаки) також потребують адаптації відповідно до культурного коду реципієнта. Аналіз показав, що українські переклади, як правило, намагаються досягти максимальної функціональної відповідності оригіналу, дотримуючись принципу прагматичної релевантності.

Таким чином, аналіз текстів інструкцій дозволяє зробити висновок про жанрову стабільність англomовних інструкцій до побутових приладів і водночас виявити внутрішню варіативність, зумовлену типом пристрою, цільовою аудиторією та культурними чинниками. Усі проаналізовані нами інструкції демонструють високий рівень стандартизації, чітку реалізацію директивної функції, синтаксичну простоту й лексичну точність, що забезпечує ефективну комунікацію між виробником і користувачем. Отримані результати можуть слугувати основою для подальших прикладних досліджень у сфері технічного перекладу й розробки навчальних матеріалів для підготовки перекладачів технічного профілю.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД ІНСТРУКЦІЙ ДО ПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

3.1. Стратегії та принципи перекладу технічних текстів

У попередніх частинах було розглянуто переклад технічних текстів. Цей тип перекладу є одним із найскладніших напрямів перекладацької діяльності, який потребує не лише високого рівня володіння мовами, а й знання предметної області, спеціальної термінології та відповідних стандартів. Як зазначає Є. Дороніна, переклад — це передусім передача думки, змісту оригіналу, а не лише мовних форм, граматичних конструкцій чи лексем [4, с. 25]. Саме тому технічний переклад вимагає особливої точності, нейтральності стилю та дотримання функціональної еквівалентності.

Технічний переклад є видом інформаційної діяльності, головною метою якої є обмін науково—технічною інформацією між людьми, що користуються різними мовами. Тексти цього типу вирізняються високою термінологічною насиченістю та логічною структурованістю, а від перекладача вимагається ґрунтовна термінологічна підготовка [4, с. 26].

Стратегії технічного перекладу ґрунтуються на низці принципів, головними серед яких є точність, однозначність, компактність і логічність викладу. Навіть незначне відхилення від змісту оригіналу може мати серйозні наслідки, зокрема технічні несправності чи загрозу безпеці [10, с. 58]. Головним завданням перекладача є забезпечення не лише граматичної, а й функціональної точності, що охоплює контекстуальну, жанрову та термінологічну відповідність [10, с. 59].

Основні стратегії технічного перекладу спрямовані на досягнення термінологічної еквівалентності, уникнення ідіом, правильного відтворення скорочень, локалізацію культурно обумовленої інформації, адаптацію синтаксису. Також важливою є стратегія уникнення надмірно складних

синтаксичних конструкцій. Як зазначає О. Зубач, синтаксична простота — ключовий чинник зрозумілості тексту: «тексти технічного змісту мають бути структурно прямими, без надмірної кількості підрядних зав'язків» [10, с. 61]. Це видно, зокрема, в проаналізованій нами інструкції Beko, де використовуються короткі інфінітивні речення на кшталт: *Use only cold water, Do not open during operation*. У схожому форматі побудовано інструкції до пральної машини Hotpoint Ariston WDG 862 — кожен крок подається чітко, з використанням імперативу: *Insert the detergent, Select the program, Press start*.

Ще однією важливою стратегією є адаптація скорочень. Наприклад, англomовні аббревіатури *H.P.* (horse power) або *A.C.* (alternating current) мають перекладатися лише відповідними технічними еквівалентами, згідно зі стандартами, а не дослівно. В інструкції Kenwood усі скорочення пояснені у виносках або глосарії: наприклад, *RPM* (revolutions per minute) перекладено як «об/хв». В інструкції до пральної машини Bosch скорочення *Eco* пояснюється в посиланні як «режим енергоощадження», що відповідає вимогам стандартів щодо адаптації скорочень згідно з функцією.

Усі ці стратегії виявляються в реальних інструкціях, проаналізованих нами у розділі 2. Так, у тексті інструкції Kenwood вживаються імперативні конструкції безособового типу: *Do not immerse the appliance in water", "Ensure the lid is locked*. Структура є однотипною, але надзвичайно ефективною для сприйняття користувачем.

Важливо, що в інструкції до пральної машини Bosch реалізовано принцип багатоетапності дії: послідовні кроки користувача подаються у вигляді чітко пронумерованого алгоритму дій з використанням маркерів «1. 2. 3.», що підсилює допоміжну та логічну послідовність викладу. Наприклад, *1. Open the detergent drawer. 2. Insert detergent. 3. Close the drawer and press Start*. Цей підхід відповідає міжнародним нормам оформлення технічної документації, зокрема рекомендаціям щодо побудови інструкцій, наведеним у таких стандартах, як ІЕС 82079—1, де акцентується увага на необхідності покрокової інструкції з мінімізацією когнітивного навантаження на користувача [31].

Інструкція до Hotpoint Ariston також демонструє застосування багатоетапності, зокрема у розділі *Installation*: перерахування дій із монтажу подається у вигляді блоку з нумерацією, а складні технічні моменти супроводжуються застереженнями. Наприклад: *1. Connect the water hose. 2. Check the seals. 3. Tighten all fittings. 4. Plug into the power outlet.* Тут кожна дія несе окреме значення й не вимагає інтерпретації з боку користувача. Цей підхід гарантує, що інструкція залишатиметься однозначною у сприйнятті незалежно від рівня технічної підготовки читача.

У процесі аналізу інструкції до сушильної машини Hotspot Ariston можна виявити реалізацію кількох ключових стратегій перекладу, які були раніше окреслені в дослідницькій частині.

У тексті інструкції одиниці вимірювання повністю адаптовано до українського користувача — усі значення подані в кілограмах, градусах Цельсія, мегапаскалях. Це відповідає міжнародному стандарту EN 61121, згідно з яким рекомендовано використовувати зрозумілі одиниці вимірювання для відповідного ринку збуту. Також структура документа повністю відповідає типовим вимогам до інструкцій — розділи логічно упорядковані, спочатку подано «Заходи безпеки», далі йдуть інструкції з установки, експлуатації, а наприкінці — догляд, усунення несправностей і гарантія.

Окремо варто відзначити стратегію синтаксичної спрощеності: більшість речень подані в імперативній формі або в структурі інфінітива. Наприклад: *Помістіть білизну в барабан*", *"Очистьте ворсові фільтри"*, *"Спорожніть місткість"*. Така форма відповідає загальному принципу ефективної комунікації, описаному в дослідженнях [10, с. 61], де зазначається, що уникнення складнопідрядних конструкцій зменшує когнітивне навантаження на користувача.

Ще однією важливою стратегією є структурна багатоетапність: дії розбиті на чіткі фази, як—от *ЕТАП 1: Початок сушіння*", *"ЕТАП 2: Закінчення сушіння"*, *ЕТАП 3: Чищення сушильної машини*. Кожна фаза супроводжується відповідними інструкціями у логічному порядку, що відповідає вимогам

стандартів до інформаційної логіки технічних текстів. Цей підхід забезпечує не лише легкість виконання інструкцій, а й мінімізує ймовірність помилок.

Стратегія номіналізації також активно реалізується: замість опису дій у формі дієслів часто використовуються іменники, що узагальнюють процес. Наприклад, *Програми сушіння Опис функцій, Енергоощадження», Очищення фільтрів*. Це є втіленням синтаксичної компактності та технічної офіційності, що згідно з позицією Е. Дерді, дозволяє ефективніше організовувати інформацію [5, с. 34].

Крім того, інструкція демонструє реалізацію стратегії контекстуальної адаптації: у розділах про сушіння конкретно вказано, що вовняні речі сушити слід лише у спеціальному кошику, а також розмежовано функції для сорочок, рушників, джинсів тощо. Таке детальне розмежування є формою прагматичної адаптації контенту з урахуванням очікувань цільової аудиторії щодо точності рекомендацій. Усе це відповідає прагматичному принципу релевантності, як зазначено в дослідженнях [11, с. 38].

Оскільки технічні тексти можуть поєднувати характеристики різних типів, перекладач повинен вміти балансувати між точністю викладу та доступністю матеріалу [2].

3.2. Фонові знання та очікування цільової аудиторії

Фонові знання користувача є вирішальним чинником у формуванні ефективного технічного перекладу інструкцій до побутових приладів. Адресат інструкції зазвичай не є фахівцем у сфері інженерії чи електроніки, тому переклад повинен бути орієнтований на пересічного користувача, який володіє базовими знаннями про пристрій і прагне виконати інструкції швидко, без залучення додаткових ресурсів. З огляду на це, міжнародні стандарти (наприклад, ISO 82079—1) наголошують на необхідності врахування очікувань аудиторії: текст має бути зрозумілим, когнітивно доступним, адаптованим до лексичних і культурних норм реципієнта [31].

Окрім раніше проаналізованих інструкцій, можемо дослідити нові приклади з документації до пилосмока Dyson. У цьому документі спостерігається приклад надмірної автоматизації перекладу: речення *Insert the dust bag* було передано як *Вставити мішок для пилу*, що, хоча й граматично правильне, не відповідає стилістичній нормі імперативного способу, традиційної для інструкцій. У якісному технічному перекладі це має виглядати як *Вставте мішок для пилу* [36].

Інструкція також містить приклад невдалої локалізації одиниць: *Filter replacement every 3 months* було перекладено як *Заміна фільтра кожні 3 місяці*. Хоча переклад коректний, технічний стиль потребує уточнення: *Рекомендується замінювати фільтр кожні 3 місяці*, або *Інтервал заміни фільтра — 3 місяці* для відповідності інструктивному формату та уникнення стилістичної одноманітності.

У другій інструкції до сушильної машини Ariston, фіксується неточність у перекладі терміну *drain tank*, адже варіант *бак для зливу* подається без уточнення. У контексті україномовної інструкції правильніше було б перекласти це як *Місткість для зливу конденсату* або *Зливний резервуар* [43]. У цьому ж документі застосовано функціонально виправдану адаптацію: *Drying program* перекладено як *Програма сушіння*, а не *Сушильна програма*, яка звучала б штучно.

Додаткову роль у врахуванні знань аудиторії відіграє уніфікація графічного оформлення. Ілюстрації в інструкціях до приладів Beko, Kenwood, Bosch та Hotpoint Ariston, добре зрозумілі користувачу, однак для користувача буде складно зрозуміти розділи з великою кількістю тексту. Натомість графічний контент із попередженнями, таблицями, умовними інструкціями більш легко сприйняти кінцевому користувачу.

Таким чином, врахування фонових знань і очікувань цільової аудиторії — обов'язкова умова якісного перекладу технічної документації. Це передбачає не лише точність термінології, а й адаптацію синтаксису, стилістики, культурного коду й інтерфейсних позначень. Якісний переклад — це не тільки відтворення

інструкцій, а й посередництво між виробником і користувачем, де враховується рівень компетентності останнього, щоб забезпечити безпечне й зручне використання техніки.

Інструкція також містить приклад невдалої локалізації одиниць: *Filter replacement every 3 months* було перекладено як *Заміна фільтра кожні 3 місяці*. Хоча переклад коректний, технічний стиль потребує уточнення: *Рекомендується замінювати фільтр кожні 3 місяці* або *Інтервал заміни фільтра – 3 місяці* для відповідності інструктивному формату та уникнення стилістичної одноманітності. У другій інструкції до сушильної машини Ariston фіксується неточність у перекладі терміна *drain tank*, адже варіант *бак для зливу* подається без уточнення. У контексті україномовної інструкції правильніше було б перекласти це як *місткість для зливу конденсату* або *зливний резервуар*. У цьому ж документі застосовано функціонально виправдану адаптацію: *Drying program* перекладено як *програма сушіння*, а не *сушильна програма*, що звучала б штучно. Додаткову роль у врахуванні знань аудиторії відіграє уніфікація графічного оформлення. Ілюстрації в інструкціях до приладів Beko, Kenwood, Bosch та Hotpoint Ariston добре зрозумілі користувачу, однак складні для сприйняття розділи з великою кількістю тексту потребують оптимізації. Натомість графічний контент із попередженнями, таблицями, умовними інструкціями легше сприймається кінцевим користувачем. Таким чином, урахування фонових знань і очікувань цільової аудиторії — обов’язкова умова якісного перекладу технічної документації. Це передбачає не лише точність термінології, а й адаптацію синтаксису, стилістики, культурного коду й інтерфейсних позначень. Якісний переклад — це не просто відтворення інструкцій, а посередництво між виробником і користувачем, де враховується рівень компетентності останнього, щоб забезпечити безпечне й зручне використання техніки. У цьому контексті особливого значення набувають такі характеристики, як читабельність (*readability*) і зручність користування (*usability*). Перша визначає легкість сприйняття тексту та здатність читача без спеціальних знань швидко зрозуміти зміст. Читабельність досягається через логічну структуру, короткі речення, чітку

послідовність дій і мінімізацію надлишкової термінології, що узгоджується з підходом, описаним М. Олохан у розділі “*Technical Instructions*”. Натомість зручність користування стосується візуальної організації матеріалу: наявності піктограм, маркованих списків, таблиць, кольорових позначень і графічних елементів, які сприяють швидкому орієнтуванню у тексті. Отже, читабельність і зручність користування є ключовими критеріями ефективності технічних інструкцій, що забезпечують розуміння інформації навіть користувачами без спеціальних фонових знань. Вони підсилюють комунікативну функцію перекладу, роблячи взаємодію з технікою зрозумілою, безпечною та комфортною.

Проаналізований переклад технічної інструкції демонструє високу якість реалізації мовних, стилістичних і адаптаційних стратегій, характерних для фахової технічної комунікації. Використання чітких імперативів, логічна побудова інструкцій, адаптація одиниць вимірювання згідно з національними стандартами та точне вживання усталеної термінології свідчать про професійний підхід перекладача.

3.3. Аналіз перекладу англomовних інструкцій до побутових приладів українською мовою

Аналіз перекладу інструкцій до побутових приладів є важливим компонентом дослідження, оскільки дозволяє виявити ефективність реалізації перекладацьких стратегій, дотримання структурних, мовностилістичних та культурно зумовлених норм. У цьому підрозділі розглянуто переклади інструкцій до таких приладів, як пральна машина Bosch, сушильна машина, телевізор 2E, м'ясорубка Moulinex, а також побутова техніка Kenwood, Beko і Hotpoint Ariston [38], [33], [38], [33] [38].

Аналіз інструкції до телевізора бренду 2E (моделі A06K / A07K) дозволяє виявити типові мовні, структурні та перекладацькі рішення, характерні для перекладу сучасної технічної документації. Насамперед варто відзначити, що

загальна організація тексту відповідає вимогам міжнародних стандартів, зокрема ISO 82079—1, що передбачає логічне структурування матеріалу, використання чітких заголовків, нумерованих покрокових інструкцій, графічних елементів та розділів, таких як заходи безпеки, комплектація, підключення, експлуатація, усунення несправностей, технічні характеристики [31].

З погляду мовностилістичних особливостей, переклад є функціонально точним: інструктивні фрази передаються імперативом, типовим для текстів цього жанру (*Натисніть, Під'єднайте, Виберіть*). Таке використання імперативних конструкцій забезпечує чіткість і лаконічність, що є визначальною ознакою технічного стилю. Крім того, спостерігається послідовне використання термінів, узгоджених із галузевими нормами: *"меню, HDMI, джерело сигналу, тюнер, роздільна здатність"* що підтверджує дотримання принципу термінологічної сталості.

У процесі перекладу реалізовано кілька ключових стратегій. По—перше, **локалізація**: англійські одиниці вимірювання та елементи інтерфейсу були адаптовані до україномовного користувача. Наприклад, *inches* замінено на *см* *select* — "Натисніть кнопку, а потім скористайтесь кнопками зі стрілками, щоб. По—друге, спостерігається стратегія **компенсації**, коли перекладач додає пояснення до стислих англійських фраз: *Press this key and then use arrows to вибрати...*". Такий підхід дозволяє зберегти комунікативну функцію фрази та забезпечити точність інструкції. Окремі місця демонструють застосування стратегії **редукції**: деякі повтори або дублювання технічної інформації, властиві англійському оригіналу, в українському перекладі опущені, що не порушує смислової цілісності, але покращує сприйняття тексту.

Разом із тим, аналіз виявив низку недоліків. Наприклад, у тексті не завжди перекладено позначення кнопок (*BACK, EXIT*), які можна було адаптувати у вигляді *Повернутися, Вийти* з урахуванням функціональної мети.

Позитивним аспектом є також те, що переклад супроводжується збереженням графічних елементів: схеми пульта керування, кнопок меню,

позначення портів, які коректно підписані відповідно до україномовних технічних норм. Це суттєво полегшує процес орієнтації в інструкції.

Інструкція до м'ясорубки Moulinex є зразком якісно локалізованого технічного документа, адаптованого для широкої міжнародної аудиторії. Вона перекладена сімнадцятьма мовами, зокрема англійською, українською, російською, польською, угорською, чеською, словацькою, балтійськими, балканськими мовами, а також румунською і французькою (у титульному оформленні). Така багатомовність свідчить про прагнення виробника охопити якомога ширше коло користувачів і дотримання принципу доступності згідно з вимогами ЄС до технічної документації [40].

Змістовна структура інструкції відповідає міжнародним стандартам (зокрема ISO 82079—1) — вона чітко розділена на блоки: опис пристрою, заходи безпеки, збірка, використання, очищення, зберігання, розв'язання можливих проблем, утилізація. Усі ці компоненти подані у логічній послідовності, з нумерованими підпунктами, маркерами та виділеними попередженнями, що значно полегшує навігацію в тексті та відповідає принципу когнітивної доступності [31].

Збережено інструктивний стиль через використання чітких імперативів типу «Установіть», «Натисніть», «Очистіть», «Не торкайтеся», що формує лаконічний та прямий синтаксис. Це забезпечує ефективне сприйняття користувачем та відповідає жанровим нормам текстів інструкцій. При цьому прості речення подані у формі логічно завершених інструкцій, які не потребують додаткових пояснень або контексту.

Усі одиниці вимірювання перекладено з урахуванням національних стандартів, тобто задіяно стратегію **адаптації**: дюйми замінено на сантиметри, грами — на грам (скорочено як «г»), температуру подано у градусах Цельсія. Технічні терміни адаптовано відповідно до української термінології — «ножі», «шнек», «решітка», «реверс», «ввідна труба», «подавач» тощо. Ці назви є усталеними й широко вживаними, що свідчить про узгодженість перекладу з професійним технічним середовищем.

Окрім того, вдало реалізована стратегія **компенсації**. Там, де англійський оригінал подає мінімалістичну інструкцію (наприклад, *Insert the screw*), в українському варіанті подано розширене формулювання: «Вставте шнек у відповідний отвір корпусу». Таким чином забезпечується уточнення дії без порушення лаконічності.

Графічне оформлення інструкції відповідає загальноприйнятим нормам — схеми, ілюстрації та позначки мають однакове розташування для всіх мов, що забезпечує єдність макета і наочність для кінцевого користувача. Ілюстрації чітко пронумеровані й супроводжуються стислими підписами, що слугує додатковим орієнтиром для користувача. Увагу також приділено попередженням — вони позначені піктограмами та словами *УВАГА* або *ВАЖЛИВО*, що відповідає міжнародній практиці використання блоків безпеки.

Інструкція до пральної машини Bosch демонструє використання чіткої послідовної структури дій — усі інструкції подано у формі поетапних імперативних речень, маркованих номерами: «1. Відкрийте дверцята. 2. Завантажте білизну. 3. Додайте мийний засіб». Переклад таких структур відповідає стандартам ISO/IEC 82079 і зберігає когнітивну логіку тексту. Використано відповідну термінологію (наприклад, «дозатор мийного засобу», «барабан», «програма прання»), що забезпечує високий рівень термінологічної відповідності.

В інструкції до сушильної машини Hotspot Ariston простежується реалізація стратегії **локалізації** — одиниці вимірювання адаптовано до українських стандартів («кг», «°C»). Офіційний гереклад передає імперативність у реченнях типу *Clean the filter after each cycle* — *Очищуйте фільтр після кожного циклу*. Проте машинний переклад подекуди надає більш формальні конструкції *Будь ласка, очищуйте...*, які не відповідають типовому стилю інструкцій і мають бути замінені для збереження жанрової відповідності. Також виявлено неточності у відтворенні технічної термінології: *drain tank* було перекладено як «бак для зливу», хоча точніше — *зливний резервуар*.

Інструкція до телевізора 2Е є прикладом ефективного двомовного макета – англійською та українською мовами – у якому збережено однакове графічне оформлення, таблиці та синтаксичний ритм. У перекладі застосовано кілька стратегій, що забезпечують точність і зручність користування текстом. По—перше, використано стратегію формальної еквівалентності — переклад максимально наближений до оригіналу, що дозволяє точно передати зміст і структуру. По—друге, помітна стратегія стандартизації — уживання типових фраз інструктивного стилю, як—от *Не накривайте пристрій», Не використовуйте поблизу води*. По—третє, домінує імперативність – наказові форми дієслів *Підключіть», Виберіть, Налаштуйте*) створюють чіткі інструкції для користувача. Крім того, дотримано стратегії функціональної відповідності – навіть дослівні кальки на кшталт «джерело сигналу» не спотворюють змісту, а виконують інформативну функцію. Застосовано також стратегію візуальної симетрії – обидві мовні версії мають однакову структуру й оформлення, що полегшує орієнтацію в тексті. У цілому переклад поєднує формальну точність і функціональну адекватність — саме це забезпечує ефективність двомовної інструкції.

Інструкція до м'ясорубки Moulinex, перекладена 17 мовами, демонструє приклад масштабної **локалізації**. Українська версія вирізняється дотриманням синтаксичної компактності, чіткістю інструктивних формулювань і вдалим використанням технічної термінології. В інструкції реалізовано **адаптацію** кулінарних прикладів («*котлети*», «*пиріжки з м'ясом*») відповідно до культурного контексту споживача. Переклад фрази *Insert the screw* як *Вставте шнек у відповідний отвір* є прикладом стратегії **компенсації**, коли коротка англомовна команда доповнюється уточненням для уникнення двозначності.

Схожі тенденції простежуються в інструкціях до приладів Kenwood, Beko та Hotpoint Ariston. Усі вони демонструють шаблонізований інструктивний стиль, збереження послідовності дій, однакову структуру блоків (запобіжні заходи, установка, експлуатація, очищення, гарантія). Наприклад, фрази типу *Unplug the appliance before cleaning* перекладаються як *Вимкніть прилад з*

мережі перед очищенням, що зберігає як зміст, так і інструктивний ритм. У таких текстах застосовується еліпсис (опущення підметів) і синтаксичний паралелізм, що спрощує сприйняття.

Інструкції до приладів Beko і Hotpoint Ariston є багатомовними й включають український переклад поруч з англійським. У Beko переклад структурований відповідно до ключових блоків: попередження, встановлення, перше використання, очищення, технічні характеристики. Використання піктограм і чітких заголовків *Warning ,Before first use)* збережене в українській версії, що полегшує інтерпретацію. Зустрічаються функціонально точні відповідники: *Keep the door closed* — *Тримайте дверцята зачиненими*, *Do not use sharp objects* «Не використовуйте гострі предмети». Аналогічно, в інструкції Hotpoint Ariston переклади відзначаються дотриманням синтаксичної простоти, застосуванням інструктивного ритму й точністю: *Disconnect the appliance before maintenance* — *Вимкніть прилад з мережі перед обслуговуванням*. Усі три інструкції демонструють вдале застосування стратегії **локалізації** — температури подані в °C, одиниці вимірювання адаптовані, попередження стилістично виділені й перекладені з урахуванням культурного коду споживача.

Таким чином, аналіз перекладу інструкцій до побутових приладів підтверджує, що найефективнішими є стратегії локалізації, компенсації та синтаксичної спрощеності. Машинний переклад DeepL може служити корисним інструментом на етапі підготовки чорнового варіанту, проте лише професійне постредагування гарантує відповідність перекладу нормам технічного стилю, безпеки й комунікативної чіткості.

Проведений нами аналіз англomовних елементів інструкції до телевізора моделі 2E—32A07K, 43A07K, 50A07K, продемонстрував загальну доступність для розуміння кінцевого користувача, однак недоліком є ігнорування перекладу заголовків, а також функцій на кнопках, що ускладнює розуміння тексту кінцевим користувачем.

Таблиця 1.2. Приклад тексту англійською і його переклад українською мовою

• INFO button: <i>EN</i> "Press INFO button on the remote control to display program information." • Manual Tuning: "Press MENU to display MAIN MENU. Use ▲/▼ to select." ○ "Press ENTER to enter. Press Start Scan to begin scanning." Audio Settings: "Select Sound Mode. Available: User, Music, Cinema..."	• INFO button: <i>UA</i> <i>UA:</i> "Натисніть кнопку «INFO» на пульті ДК, щоб відобразити інформацію про канал". "Натисніть кнопку «MENU», щоб відобразити ГОЛОВНЕ МЕНЮ. Натисніть « / », щоб вибрати меню". • Manual Tuning: <i>UA:</i> "Натисніть кнопку «MENU», щоб відобразити ГОЛОВНЕ МЕНЮ. Натисніть « / », щоб вибрати меню". ○ "Натисніть кнопку «ENTER», щоб увійти. Натисніть «Start Scan», щоб почати пошук". Audio Settings: Виберіть пункт «Режим звуку». Доступні режими: Користувацький, Музика, Кіно..."
---	---

У наведеній таблиці подано порівняльний аналіз англomовних та українських фрагментів інструкції до телевізорів моделей 2E—32A07K, 43A07K і 50A07K. Для прикладу розглянуто переклад окремих елементів інтерфейсу користувача та меню, зокрема пунктів INFO button, Manual Tuning і Audio Settings. Порівняння демонструє, як відтворено технічні терміни, інструктивні формули та графічне оформлення команд у двох мовних версіях, а також наскільки переклад відповідає вимогам інструктивного стилю. Проведений аналіз показав, що переклад інструкції загалом є зрозумілим, лаконічним і функціонально точним, однак спостерігається певна непослідовність у відтворенні англomовних елементів, зокрема залишення назв кнопок і заголовків

без перекладу. Це частково ускладнює сприйняття тексту користувачами, які не володіють англійською мовою. Для підвищення ефективності перекладу доцільно забезпечити повну двомовність інструкції, включно з перекладом інтерфейсних елементів і назв функцій, що сприятиме більшій доступності та зручності користування.

3.4. Рекомендації щодо оптимізації перекладу інструкцій

Результати проведеного аналізу дають змогу сформулювати низку практичних рекомендацій, які сприятимуть підвищенню якості перекладу інструкцій до побутових приладів. Ці рекомендації базуються на нашому дослідженні структурних, лексико—граматичних, стилістичних та функціональних особливостей англійських текстів та їхніх перекладів українською мовою.

Перш за все, слід враховувати, що інструкція є технічним текстом із чіткою функціональною метою — забезпечити точне, безпечне й ефективне використання пристрою. Тому ключовими вимогами до перекладу залишаються термінологічна точність, однозначність формулювань, лаконічність і дотримання синтаксичних моделей, притаманних технічному стилю. Одним із перших кроків до оптимізації перекладу є стандартизація термінів — необхідно створювати глосарії з урахуванням усталених назв компонентів, функцій і процесів, що є типовими для побутових приладів (наприклад, *drain pump* зливна помпа, *spin cycle* — режим віджимання).

Рекомендовано уникати дослівного перекладу без урахування стилістичного реєстру. В інструкції до телевізора 2E зустрічається калька «джерело сигналу» замість більш усталеного в технічному дискурсі «вхідний сигнал». Аналогічно, у перекладі Moulinex фраза “Insert the screw” адаптована як «Вставте шнек у відповідний отвір», що є прикладом вдалої компенсації — уточнення дії, яка уникає двозначності.

Особливу увагу слід приділяти імперативним конструкціям, які становлять основу синтаксису інструкцій. Вдалим прикладом є формулювання в офіційному перекладі інструкції Kenwood: «Insert the beaters» — «Вставте вінчики». Проте в перекладах, згенерованих за допомогою DeepL, трапляються конструкції типу «Будь ласка, вставте вінчики»

Окремо слід відзначити значення графічної відповідності. Інструкції Beko і Hotpoint Ariston демонструють приклади успішного збереження форматування: піктограми, нумерація, заголовки та візуальні блоки подано однаково в обох мовних версіях. Порушення візуального ритму чи форматування призводить до втрати когнітивної структури тексту, тому при адаптації перекладу важливо не лише правильно передати зміст, а й зберегти вигляд і логіку подання інформації.

Ще однією ключовою рекомендацією є уникнення інформаційних прогалин. Машинний переклад часто опускає деякі функціональні частини тексту — попередження, примітки, обмеження використання.

Окремо варто згадати синтаксичну простоту. В офіційних перекладах Beko використано імперативні однорідні структури: «Відкрийте кришку. Залийте воду. Натисніть кнопку». Такий підхід зменшує когнітивне навантаження на читача та відповідає принципу функціональної комунікації, як того вимагає стандарт ISO 82079. Натомість DeepL часом формує надто складні речення або вживає конструкції з пасивним станом, які не характерні для інструктивного стилю.

Щодо стратегії компенсації, то її слід застосовувати у випадках, коли оригінальна фраза є занадто стислою для адекватного передавання сенсу. Наприклад, переклад *Do not immerse in water* як «Не занурюйте корпус приладу у воду» є доцільним, оскільки конкретизує суб'єкт дії.

Варто також зазначити доцільність створення стилістичних шаблонів для технічного перекладу, які можуть бути використані як основа для попереднього заповнення типових інструктивних фраз. Це значно спрощує роботу з великим обсягом документації, уніфікує стиль і дозволяє швидко знаходити та виправляти недоліки.

Не менш важливо забезпечити послідовність термінології на всіх рівнях документа — від назв деталей до пунктів меню інтерфейсу. В інструкціях Kenwood і Bosch переклад витримано відповідно до термінологічної системи: «кабель живлення», «панель керування», «захисне блокування». У випадках, коли DeepL пропонує варіанти з розбіжностями (наприклад, «жила кабелю»), їх необхідно редагувати з урахуванням галузевого стандарту.

Аналіз практики перекладу інструкцій до побутової техніки доводить, що якісний технічний переклад потребує не лише мовної точності, а й глибокого розуміння стилістичних норм жанру. Використання спрощеного синтаксису та імперативних конструкцій значно полегшує сприйняття тексту користувачем і відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 82079. Таким чином, для оптимізації перекладу інструкцій до побутових приладів необхідно враховувати кілька ключових чинників: 1) дотримання інструктивного стилю та синтаксису; 2) повна локалізація тексту; 3) точна та стабільна термінологія; 4) редагування машинного перекладу; 5) структурна і графічна відповідність; 6) використання шаблонів і глосаріїв. Застосування цих підходів дозволить створювати переклади, які будуть не лише зрозумілими, а й функціонально ефективними, безпечними та зручними для кінцевого користувача.

На завершення, варто ще раз підкреслити — використання програмного забезпечення на кшталт DeepL може бути ефективним інструментом допоміжного перекладу, однак лише за умови його подальшого ретельного редагування. Жодна система машинного перекладу не гарантує автоматичної відповідності стилістичним, жанровим і культурним нормам. Саме тому остаточне редагування перекладу має виконувати фахівець, знайомий із вимогами технічного стилю, термінологією та специфікою предметної галузі.

Застосування стратегії компенсації, послідовне використання термінології, адаптація інтерфейсних назв, а також створення стилістичних шаблонів та глосаріїв — усе це сприяє підвищенню якості перекладу. У результаті технічна документація стає не лише інформативною, а й доступною, функціонально ефективною та безпечною у використанні.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було проведено комплексне дослідження перекладацьких підходів до інструкцій з англійської мови на українську у сфері побутової техніки, що дало змогу встановити основні стратегії, проаналізувати приклади застосування програмного забезпечення, оцінити реальні переклади інструкцій до різних приладів, а також сформулювати конкретні рекомендації для вдосконалення цієї практики.

У підрозділі 3.1 з'ясовано, що переклад технічних текстів потребує застосування стратегій локалізації, компенсації, синтаксичного спрощення, стандартизації термінології та забезпечення стилістичної нейтральності. Важливим принципом перекладу є прагматична релевантність: переклад має не лише передавати зміст, але й виконувати інструктивну функцію з урахуванням технічного, культурного та правового контексту.

У підрозділі 3.2 було проаналізовано потенційний необхідний рівень кінцевого користувача для розуміння тексту інструкції й використання технічного приладу. Урахування фонових знань і очікувань цільової аудиторії є ключовим чинником у перекладі інструкцій це забезпечує функціональну точність, термінологічну зрозумілість і культурну релевантність. Ефективний переклад сприяє безпечному використанню техніки та формує довіру користувача до продукту.

Підрозділ 3.3 присвячено детальному аналізу інструкцій до побутових приладів (Bosch, Kenwood, Beko, Moulinex, 2E, Hotpoint Ariston), які демонструють різний рівень якості перекладу та реалізації перекладацьких стратегій. Найбільш ефективні переклади характеризуються структурною чіткістю, правильним застосуванням імперативних форм.

У підрозділі 3.4 надано рекомендації щодо вдосконалення перекладацьких практик. У третьому розділі було проведено комплексне дослідження перекладацьких підходів до інструкцій з англійської мови на українську у сфері побутової техніки, що дало змогу встановити основні стратегії, проаналізувати

приклади застосування програмного забезпечення, оцінити реальні переклади інструкцій до різних приладів, а також сформулювати конкретні рекомендації для вдосконалення цієї практики.

У підрозділі 3.1 з'ясовано, що переклад технічних текстів потребує застосування стратегій локалізації, компенсації, синтаксичного спрощення, стандартизації термінології та забезпечення стилістичної нейтральності. Важливим принципом перекладу є прагматична релевантність: переклад має не лише передавати зміст, але й виконувати інструктивну функцію з урахуванням технічного, культурного та правового контексту.

У підрозділі 3.2 було проаналізовано потенційний необхідний рівень кінцевого користувача для розуміння тексту інструкції й використання технічного приладу. Урахування фонових знань і очікувань цільової аудиторії є ключовим чинником у перекладі інструкцій. Це забезпечує функціональну точність, термінологічну зрозумілість і культурну релевантність. Ефективний переклад сприяє безпечному використанню техніки та формує довіру користувача до продукту.

Підрозділ 3.3 присвячено детальному аналізу інструкцій до побутових приладів (Bosch, Kenwood, Beko, Moulinex, 2E, Hotpoint Ariston), які демонструють різний рівень якості перекладу та реалізації перекладацьких стратегій. Найбільш ефективні переклади характеризуються структурною чіткістю, правильним застосуванням імперативних форм.

Таким чином, розділ 3 показав, що переклад інструкцій до побутових приладів — це складний міждисциплінарний процес, який поєднує лінгвістичну точність, стилістичну відповідність, культурну адаптацію та технічну компетентність. Раціональне поєднання автоматизованих засобів і людського контролю забезпечує високий рівень функціональної ефективності перекладу й безпечне використання технічного продукту кінцевим споживачем.

ВИСНОВКИ

Інструкції до побутових приладів є важливим елементом технічної комунікації між виробником і кінцевим користувачем. Вони забезпечують правильну експлуатацію, технічне обслуговування, безпеку та ефективне використання приладів у побуті. Як жанр, інструкції поєднують ознаки технічного та інструктивного дискурсу, вимагаючи від перекладача високого рівня точності, знання професійної термінології та вміння адаптувати текст до потреб конкретної мовної та культурної аудиторії.

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що тексти інструкцій мають стабільну внутрішню структуру, чітке членування на розділи, зокрема: технічні характеристики, монтаж і налаштування, щоденна експлуатація, очищення та догляд, усунення несправностей, умови гарантії та контактна інформація. У переважній більшості інструкцій, проаналізованих у ході дослідження (Beko, Bosch, Kenwood, Hotpoint Ariston, Moulinex, 2E).

У першому розділі дипломної роботи було досліджено лінгвістичну специфіку технічного перекладу, класифіковано жанри технічної документації та описано діяльність перекладача в цій сфері. З'ясовано, що переклад інструкцій вимагає не лише мовної, а й професійної компетенції — перекладач повинен володіти термінологією, знати функціональні особливості інструктивного тексту та вміти реалізовувати перекладацькі стратегії залежно від жанрово—стилістичного типу документа.

У другому розділі було здійснено аналіз структури та синтаксису інструкцій, зокрема виявлено домінування простих імперативних конструкцій, інфінітивних форм, еліптичних речень та віддієслівних іменників, що сприяють економії мовних засобів та забезпечують однозначність тлумачення. Окрему увагу приділено культурно обумовленим елементам — одиницям вимірювання, форматам адрес і стандартів, які потребують локалізації. Показано, що якісний переклад має супроводжуватись адаптацією контенту до правового, технічного та соціокультурного контексту цільової аудиторії.

У третьому розділі було проаналізовано принципи перекладу інструкцій, зокрема локалізацію, компенсацію, синтаксичну спрощеність, стандартизацію термінів. З'ясовано, що локалізація посідає ключове місце — вона охоплює не лише переклад, а й адаптацію одиниць вимірювання

Окремо проаналізовано роль машинного перекладу, зокрема за допомогою програми DeepL. Встановлено, що програмне забезпечення може забезпечити задовільний рівень початкового перекладу, однак потребує постредагування для усунення кальок, стилістичних недоліків і функціонально важливих помилок.

У ході дослідження також було надано низку рекомендацій щодо оптимізації перекладу інструкцій. Зокрема, наголошено на важливості створення глосаріїв, використання стилістичних шаблонів, забезпечення єдиної термінології в межах документа, адаптації графічних елементів та підтримання синтаксичної й структурної чіткості. Встановлено, що чітке дотримання цих рекомендацій сприяє створенню функціонально ефективного перекладу, який відповідає як потребам користувача, так і вимогам технічних стандартів.

Таким чином, переклад інструкцій до побутових приладів є прикладом міждисциплінарного завдання, що поєднує знання у сфері перекладознавства, технічної комунікації та культурної адаптації. Аналіз реальних інструкцій довів, що ефективна перекладацька діяльність у цій галузі вимагає дотримання низки принципів: мовної точності, стилістичної нейтральності, термінологічної узгодженості, культурної релевантності та структурної гармонії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беява К. Р. Англoмoвнa нaуковo—тeхнiчнa тeрмiнoлoгiя: пeрeклaдaцькiй аспeкт : master's thesis. 2020. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81831> (дaтa звeрнeння: 25.01.2025)].
2. Бyблiк В. OCOБЛИBOCTI BИКЛAДAHHЯ ПEPEКЛAДУ HAYKOBО—TEХНIЧНИХ TEКCTIВ B YHIBEPСИTEТА. *Вiсник нaуки тa oсвiти*. 2023. № 8(14). URL: [https://doi.org/10.52058/2786—6165—2023—8\(14\)—452—460](https://doi.org/10.52058/2786—6165—2023—8(14)—452—460) (дaтa звeрнeння: 25.01.2025)].
3. Вeрeщaгiн A. B. Стpaтeгiї пeрeклaду тeхнiчнiх тeкcтiв. *Збiрник мaтepiалiв III Hауковo—пpaктичнoї кoнфepeнцiї тa твopчoї лaбopaтopiї длa cтудeнтiв, учнiв тa вчитeлiв, пpисвячeний дo 95—piччя Кpивopiзькoгo дepжaвнoгo пeдaгoгiчнoгo унiвepcитeтy тa 30—piччя фaкyльтeтy iнoзeмнiх мoв* : Зб. мaтepiалiв, м. Кpивий Piг. Кpивий Piг, 2025. С. 18—20. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12045/Дeнь—фiлoлoгa—збiрник—Bип—3—2025.pdf?sequence=1&isAllowed=1>
4. Дepдi E. Texнiчний тeкcт як лiнгвicтичнe явищe тa oб'єкт пeрeклaду. *Вiсник Житoмиpськoгo дepжaвнoгo унiвepcитeтy*. 2013. № 4(70). URL: <http://eprints.zu.edu.ua/9861/1/26.pdf> (дaтa звeрнeння: 24.01.2025).
5. Дopoнiнa Є. Ocoбливocтi пeрeклaду нaуковo—тeхнiчнoї лiтepaтypи : thesis. 2013. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/30822> (дaтa звeрнeння: 25.01.2025).
6. Дячyк Н. Дo питaнь aдeквaтнocтi пeрeклaду тeхнiчнiх iнcтpyкцiй. *Сyчacнi дocлiджeння з iнoзeмнoї фiлoлoгiї*. 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2617—3921.2023.23.34—42> (дaтa звeрнeння: 22.01.2025).
7. Жaнpoвo—cтилicтичнi ocoбливocтi пeрeклaду нaуковo—тeхнiчнiх тeкcтiв. *Збiрник нaукових пpaць*. 2021. № 1(19). С. 81—89. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/39345> (дaтa звeрнeння: 24.01.2025).

8. Зубач О., Мельничук О. Науково—технічні тексти: перекладознавчий аспект. Вчені зап. ТНУ ім. В. І. Верн. URL: <https://doi.org/10.32782/2710—4656/2024.3.1/17> (дата звернення: 06.03.2025).
9. Карабан В. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Київ : TEMPUS, 1997. 316 с.
10. Карабан В. Переклад англійської наукової й технічної літератури. 4—те вид. Вінниця : Нова Кн., 2004. 576 с.
11. Кириченко О., Сибірцева Ю., Плохута С. Особливості науково—технічних текстів, типові труднощі перекладу та шляхи їх подолання. *Філологічні трактати*. 2014. Т. 6, № 1. С. 85—90. URL: <https://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2014/translation.pdf> (дата звернення: 23.01.2025).
12. Кияк Т. Функції та переклад термінів у фахових текстах. *Вісник Національного ун—ту «Львівська політехніка»*. 2008. С. 3—5. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1545/1/84.pdf> (дата звернення: 24.01.2025).
13. Кравець К. Англомовні аббревіатури в контексті євроінтеграції України та способи їх перекладу українською мовою. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2016. № 2. С. 61—64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDUF_2016_2_14 (дата звернення: 19.12.2024).
14. Кудрявцева Н., Акімова Н. Відтворення культурно—специфічної інформації при перекладі технічних брошур і специфікацій. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Т. 7, № 35. С. 10—14.
15. Кудрявцева Н. Новації у термінологічних джерелах науково—технічного перекладу (англійська мова). Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
16. Матковська Г., Гудманян А., Чайковська Х. Граматико—синтаксичні особливості перекладу англомовних інструкцій з експлуатації побутових приладів українською мовою. *Advanced linguistics*. 2022. URL: <https://doi.org/10.20535/2617—5339.2022.10.266046> (дата звернення: 23.01.2025).

17. Міщенко А. Машинний переклад у контексті сучасного науково—технічного перекладу. *Вісник Харківського Національного Університету Імені В. Н. Каразіна*. 2013. № 73. С. 172—180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2013_73_29 (дата звернення: 23.01.2025).
18. Нестор Ю., Кудрявцева Н. Відтворення термінів у технічних інструкціях при перекладі з англійської на українську мову. 2—ге вид. 251 с. URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/435/408> (дата звернення: 20.12.2024).
19. Новицька О. Переклад термінології та проблеми технічного перекладу. *Актуальні проблеми міжкультурної комунікації, перекладу та порівняльних студій*. 2017. С. 31. URL: <https://mu.edu.ua/storage/MSU/pages/conferences/2017> (дата звернення: 25.01.2025).
20. Особливості передачі вимог в інструктивних текстах під час перекладу з англійської мови українською. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. 48—ме вид. Одеса, 2021. С. 70—72. URL: <https://doi.org/10.32841/2409—1154.2021.48—4.17> (дата звернення: 23.12.2024).
21. Особливості перекладу термінів (на прикладі прикордонного дискурсу). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2013. С. 180—182.
22. Петренко О. Особливості перекладу тексту науково—технічного стилю. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 3. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/7737> (дата звернення: 24.01.2025).
23. Рейда А., Івлєєва К., Гулієва Д. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Харків. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/4244/1/Trudnoshchi_perek.pdf (дата звернення: 23.12.2024).

24. Стеценко О. П. Особливості та проблеми перекладу науково—технічних текстів : thesis. 2018. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67110> (дата звернення: 25.01.2025).
25. Сусіденко Є. М. Репрезентація ролі перекладу у науково—технічному дискурсі : master's thesis. 2020. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81115> (дата звернення: 25.01.2025).
26. Ткач Г., Кудрявцева Н. Особливості відтворення культурно—специфічної інформації під час перекладу технічних інструкцій з англійської мови українською. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 43(5). С. 148—151.
27. Byrne J. Scientific and technical translation explained. London & New York : Routledge, 2012. 229 с.
28. Diachuk N., Biliuk I. Theoretical aspects of scientific and technical texts translation. *Naukovì zapiski nacional'nogo unìversitetu «ostroz'ka akademîâ». seriâ «filologîâ»*. 2023. Т. 1, № 17(85). С. 49—53. URL: [https://doi.org/10.25264/2519—2558—2023—17\(85\)—49—53](https://doi.org/10.25264/2519—2558—2023—17(85)—49—53) (дата звернення: 25.01.2025).
29. 82079—1:2019. IEC/IEEE 82079—1:2019(en). Effective from 2019—01—01. Official edition. Switzerland, United States of America : IEC/IEEE, 2019. 28 p.
30. Bondarchuk O., Lysetska N., Pasyk L. Translation as cultural transfer (artistic, scientific, technical and media discourse). *Naukovì zapiski nacional'nogo unìversitetu «ostroz'ka akademîâ». seriâ «filologîâ»*. 2021. Т. 1, № 12(80). С. 126—130. URL: [https://doi.org/10.25264/2519—2558—2021—12\(80\)—126—130](https://doi.org/10.25264/2519—2558—2021—12(80)—126—130) (дата звернення: 25.01.2025).
31. Koryagina A., Riabinska A. Reproduction of lexical stylistics of german instructions in translations. *Young scientist*. 2020. Т. 1, № 77. URL: <https://doi.org/10.32839/2304—5809/2020—1—77—38> (дата звернення: 25.01.2025)

Джерела ілюстративного матеріалу:

32. 2E—32A07K TV user manual. URL:
<https://i.citrus.world/uploads/files/tv2eandroid—user—manual—en—ua—a5pdf.pdf>
 (date of access: 25.01.2025).
33. Beko. RCNA320K20S. instruction of use. *Frost Free Refrigerator—Freezer type I Frost—Fre.* URL:
https://www.moyo.ua/ua/pub/files/instructions/3836_1565090274.pdf (date of access: 26.01.2025).
34. Bosch. WAY32891EU. . Washing Machine. URL:
https://media3.bosch—home.com/Documents/9001048619_B.pdf (date of access: 27.01.2025).
35. Dyson V11 user manual. URL:
https://www.moyo.ua/uЧ'a/pub/files/instructions/18989_1706621727.pdf (date of access: 26.01.2025).
36. Hotpoint Ariston WDG 862 EU manual. *Ariston.* URL:
<https://www.manualpdf.in/hotpoint—ariston/wdg—862—eu/manual?p=6> (date of access: 26.01.2025).
37. Instructions for installation and use WASHING MACHINE AQUALTIS. URL: https://www.moyo.ua/ua/pub/files/instructions/7629_1606725698.pdf.
38. Kenwood KVC65. URL:
https://www.moyo.ua/ua/pub/files/instructions/20429_1713426990.pdf (date of access: 26.01.2025).
39. Moulinex HV8 ME625 user manual. *Moulinex.*
40. RSV18. user manual. URL:
https://www.moyo.ua/ua/pub/files/instructions/25355_1736405659.pdf (date of access: 26.01.2025).